

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Enheden for EU og internationale forhold

Den 13. marts 2014

FVM 253

SAMLENOTAT

Rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 24. marts 2014

1. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om oplysningskam-
pagner og salgsfremstød for landbrugsprodukter på det indre marked og i
tredjelande landbrugspolitik
- *Udveksling af synspunkter*
KOM (2013) 812

Side 3

2. (Evt.) Drøftelse af mælkepakken og markedssituationen for mælk og
mejeriprodukter
- *Udveksling af synspunkter*
KOM-dokument foreligger ikke

Side 10

3. Forhandlinger mellem EU og Norge om fiskeriet for 2014 og kyststats-
forhandlinger
- *Udveksling af synspunkter*
KOM-dokument foreligger ikke

Side 14

4. (Evt.) Forslag til Rådets forordning om ændring af Rådets forordning
(EU) nr. 43/2014 om fastsættelse for 2014 af fiskerimuligheder i EU-
farvande og for EU-fartøjer i visse andre farvande for så vidt angår tobis
Politisk enighed/vedtagelse
KOM-dokument foreligger ikke

Side 21

5. (Evt.) Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring
af forordning (EU) nr. 834/2007 om økologisk produktion og mærkning
af økologiske produkter
- *Præsentation*
KOM-dokument foreligger ikke

Side 23

6. Rapport fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet om obligatorisk angivelse af oprindelsesland eller herkomststed for kød anvendt som ingrediens
- *Præsentation og udveksling af synspunkter*
KOM (2013) 755

Side 30

7. (Evt.) Rapport fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet om gennemførelsen af bestemmelser om producentorganisationer, driftsfonde og driftsprogrammer i sektoren for frugt og grøntsager siden 2007-reformen
- *Præsentation*
KOM (2014) 112

Side 35

NOTAT OM RÅDSMØDE (LANDBRUG OG FISKERI) den 24. marts 2014

1. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om oplysningskampagner og salgsfremstød for landbrugsprodukter på det indre marked og i tredjelands landbrugs politik KOM (2013) 812

Revideret genoptryk af samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 30. januar 2014. Ændringer er markeret i marginen.

Resumé

Kommissionen har den 21. november 2013 fremsat et forslag om oplysningskampagner og salgsfremstød for landbrugsprodukter på det indre marked og i tredjelands. Forslaget medfører en generel reform af den gældende ordning og er opfølgningen på Kommissionens meddelelse fra 2012 og grøn bog fra 2011 om ordningen. Sammenlignet med den nuværende salgsfremmeordning lægger forslaget op til en række ændringer, herunder en budgetforøgelse, øget EU-medfinansiering af flerlands- og tredjelandsprogrammer, at producentorganisationer gøres ansøgningsberettigede, at flere produkter er omfattet, og der sker en begrænsning af støtteberettigede aktiviteter på det indre marked. Forslaget er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) 24. marts 2014 med henblik på udveksling af synspunkter. Det forventes, at der vil kunne indledes uformelle triloforhandlinger mellem formandskabet, Europa-Parlamentet og Kommissionen i april 2014.

Baggrund

Kommissionen har den 21. november 2013 ved KOM(2013)812 fremlagt forslag til forordning om oplysningskampagner og salgsfremstød for landbrugsprodukter på det indre marked og i tredjelands, herefter "salgsfremmeordningen". Forslaget er modtaget fra rådssekretariatet i dansk sprogversion den 25. november 2013.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 42 og 43, stk. 2 og kan vedtages af Rådet og Europa-Parlamentet efter den almindelige lovgivningsprocedure.

Forslaget er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 24. marts 2014 med henblik på udveksling af synspunkter.

Det forventes, at der vil kunne indledes uformelle triloforhandlinger mellem formandskabet, Europa-Parlamentet og Kommissionen i april 2014.

Nærhedsprincippet

Forslaget er et led i gennemførelsen af den fælles landbrugs politik, hvorfor nærhedsprincippet er tilgodeset.

Formål og indhold

Den nye salgsfremmeordning vil som den nuværende give mulighed for EU-støtte til gennemførelsen af informationskampagner og salgsfremmekampagner vedrørende landbrugsprodukter. Forslaget søger at tilpasse salgsfremmeordningen, således at den mere effektivt kan understøtte udviklingen af den europæiske fødevarer sektor i en situation med øget konkurrence og åbning af nye markeder.

Støtteberettigede tiltag og finansiering

Forslaget lægger blandt andet op til et øget fokus på tiltag på EU's eksportmarkeder. Målsætningen er, at 75 % af de midler, der udbetales, skal gå til tiltag i tredjelande. Derfor kan alle programmer, der er rettet mod tredjelande, opnå en EU-finansiering på 60 %. På nuværende tidspunkt er EU-finansieringen 50 %. Programmer i tredjelande kan både omfatte salgsfremstød og oplysningskampagner.

En vigtig ændring i forhold til den gældende forordning er, at støtten på EU's indre marked foreslås begrænset til oplysningskampagner, herunder om beskyttede betegnelser, økologi, fødevarer sikkerhed, pålidelighed, ernærings- og sundhedsmæssige aspekter, dyrevelfærd og miljøhensyn. Sådanne tiltag kan opnå en EU-finansiering på 50 %, hvis de er rettet mod det indre marked. Denne sats øges til 60 %, hvis aktører fra flere medlemsstater går sammen om en oplysningskampagne.

Forslaget lægger vægt på, at tiltag, der støttes af EU, skal have en "særlig europæisk dimension". Blandt andet derfor tilskyndes der til, at aktører fra flere medlemsstater går sammen om salgsfremmetiltag. Sådanne flerlandeprogrammer kan opnå en medfinansieringssats på 60 %. Dette er uafhængigt af, om de er rettet mod tredjelande eller det indre marked.

Salgsfremme- og informationsprogrammer vedrørende frugt og grønt rettet mod skolebørn i EU vil ligesom nu også kunne støttes med 60 %.

Som udgangspunkt skal de forslagsstillende organisationer, selv stå for de dele af finansieringen, der ikke dækkes af EU-støtten. Dette kan ske via parafiskale midler.

Kommissionen kan iværksætte programmer på eget initiativ. Dette omfatter eksempelvis deltagelse på internationale messer. Som noget nyt skal Kommissionen også oprette tekniske tjenester, der skal fremme kendskabet til forskellige markeder og skabe netværk samt forbedre kendskabet til salgsfremmeordningen. Tiltag, der gennemføres på Kommissionens initiativ, kan opnå en EU-finansiering på 100 %.

Ansøgerkreds

Støtte har hidtil været forbeholdt erhvervs- og brancheorganisationer, som indsender en programansøgning, der opfylder de fastsatte krav. På linje med andre dele af landbrugsreformen foreslås det at give producentorganisationer og sammenslutninger heraf adgang til at ansøge om støtte under salgsfremmeordningen.

Omfattede produkter

Som hidtil foreslås landbrugsprodukter i Traktatens bilag I omfattet af ordningen. Ordningen foreslås endvidere åbnet for visse yderligere landbrugsfødevarer uden for Traktatens bilag I. Det gælder blandt andet pasta, brød, kager og chokolade samt øl. Støtte til vin foreslås begrænset til salgsfremmetiltag i sammenhæng med andre produkter. Det begrundes med, at der allerede i andre dele af landbrugspolitikken findes støttemuligheder til salgsfremme i vinsektoren.

Beskyttede betegnelser og varemærker

Der åbnes op for at give varemærker og oprindelsesbetegnelser større synlighed. Oplysningskampagner og salg fremstød må som udgangspunkt ikke være rettet mod varemærker eller incitere til forbrug af et produkt på grund af dets oprindelse. Ikke desto mindre kan varemærker eller produkternes oprindelse være synlige i forbindelse med demonstrationer eller uddelelse af smagsprøver på produkter og på oplysnings- og reklamematerialer på nærmere betingelser, der foreslås fastsat af Kommissionen ved delegerede retsakter.

Årligt arbejdsprogram

Kommissionen skal udarbejde en gennemførelsesretsakt med et arbejdsprogram på området, som blandt andet kan fastlægge strategiske prioriteter. Det skal desuden specificere prioriteter med hensyn til målgrupper, -produkter og -markeder samt kendetegn ved budskaberne i oplysningskampagner og salg fremstød.

Forvaltning og udmøntning af ordningen

Udvælgelse af programmer blandt ansøgningerne foreslås at overgå til at ske direkte af Kommissionen, hvormed den nuværende nationale indstillingsprocedure afskaffes.

Forvaltningen af enkeltlandsprogrammer vil fortsat skulle varetages af de enkelte medlemsstater i samarbejde med Kommissionen, men flerlande programmer overgår til direkte forvaltning af Kommissionen. I forslaget indgår, at Kommissionen kan uddelegere denne opgave til et eksternt organ.

Kommissionen foreslås tillagt beføjelser til udmøntning, dels ved gennemførelsesretsakter med komitéprocedurer, dels ved delegerede retsakter.

Der ventes et øget fokus på krav til kontrol, revision, evaluering og udbudsprocedurer for gennemførende organer (reklamebureauer etc.).

Der fastsættes et generelt forbud mod, at oplysningskampagner og salg fremstød, der modtager anden finansiel støtte fra Unionen, især under landdistriktsforordningen eller den fælles markedsordning, vil kunne modtage støtte under salg fremmeordningen.

Formandskabets ændringsforslag

Formandskabet har fremlagt en kompromistekst med ændringer til visse dele af forslaget. Der er ikke ændret ved Kommissionens forslag om at begrænse støtteberettigelsen på EU's indre marked til informationskampagner.

Der er foreslået indsat en definition af begrebet "informationsforanstaltninger", som indebærer at der er tale om viderebringelse til offentligheden af teknisk og videnskabelig viden eller af generelle budskaber vedrørende fordelene ved EU's landbrugsprodukter og produktionsmetoder.

Der tilføjes en bestemmelse om de formål, som støttede tiltag skal understøtte, herunder forøgelse af markedsandele med fokus på markeder med de højeste vækstpotentialer; genetablering af normal markedstilstand ved alvorlige markedsforstyrrelser (for eksempel svigtende forbrugertillid); øget konkurrencedygtighed og profilering af EU's landbrugsprodukter samt øget kendskab til fordelene ved EU's landbrugsprodukter og produktionsmetoder.

Det foreslås tilføjet, at informationstiltag om EU's produktionsmetoder i relation til blandt andet bæredygtighed, sporbarhed, tradition, smag, diversitet og kvalitet kan støttes. Tilføjelserne vedrører både tiltag på EU's indre marked og tiltag, der gennemføres i tredjelande.

De overordnede regler om synlighed af varemærker og oprindelse præciseres i basisretsakten, blandt andet således at varemærker kun må være synlige, når de præsenteres sammen i en gruppe med mange brands. Synlighed af oprindelse foreslås på det indre marked at ske på betingelse af, at det er sekundært i forhold til kampagnens hovedbudskab. Dette gælder dog ikke produkter med beskyttet betegnelse, der frit kan oplyse om den registrerede oprindelse.

De af Kommissionen foreslåede delegerede kompetencer til udstedelse af retsakter foreslås i vidt omfang ændret til gennemførelsesretsakter eksempelvis for vedtagelsen af det årlige arbejdsprogram.

Formandskabet forventer, at den reviderede salgsfremmeordning kan træde i kraft ultimo 2015.

Udtalelser

Europa-Parlamentets udtalelse foreligger endnu ikke.

I udkast til betænkning fra Europa-Parlamentets Landbrugsudvalg lægges op til opretholdelse af muligheden i den nugældende salgsfremmeordning for national offentlig medfinansiering og for at gennemføre salgsfremstød på EU's indre marked. Der lægges desuden op til en ordning med vide rammer, en høj grad af fleksibilitet og blandt andet prioritering af små og mellemstore virksomheder samt øget EU-støtte til blandt andet tredjelandsprogrammer og kriserelaterede tiltag. Hvad angår de produkter, der omfattes af ordningen foreslås både udvidelser (blandt andet til visse fiskevarer og produkter baseret på landbrugsprodukter generelt) og indskrænkninger (de førnævnte produkter, herunder også sammensatte fødevarer uden for Traktatens bilag I, må kun indgå som dele af kampagner med andre produkter). Den af Kommissionen foreslåede budgetforøgelse støttes.

Europa-Parlamentets landbrugsudvalg var ved første drøftelse generelt positivt over for udkastet til betænkning. Der er efter det oplyste indgivet 340 ændringsforslag. Landbrugsudvalget ventes at vedtage ændringsforslag til Kommissionens forslag den 18. marts 2014.

Konsekvenser

Forslaget lægger op til, at budgettet til salgsfremmeordningen stiger. Kommissionen anfører, at budgetstigningerne vil ske inden for budgetloftet for søjle I under den flerårige finansielle ramme. En væsentlig del af budgetstigningerne går til de dele af ordningen, der forvaltes direkte af Kommissionen. Det vil sige flerlandsprogrammer og tiltag der iværksættes på Kommissionens eget initiativ. Budgetstigningerne ses i nedenstående tabel.

Millioner €	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Salgsfremmeprogrammer under delt forvaltning	60,0	60,0	60,0	64,0	65,0	69,0	96,0	96,0
Salgsfremmeprogrammer under direkte forvaltning	1,0	1,5	1,5	16,0	55,0	91,0	104,0	104,0

Behovet for ressourcer til administrationen af ordningen i Danmark vil blandt andet afhænge af, om danske organisationer vil gøre øget brug af ordningen. Der er en del administrative opgaver, der overgår til Kommissionen. Det gælder blandt andet forvaltning af de ressourcekrævende flerlandeprogrammer samt udvælgelsen af programmer. Formentlig vil de nationale ansøgere forvente, at NaturErhvervstyrelsen følger deres ansøgninger og fortsat er involveret i sagsbehandlingen, og dermed kan den ændrede procedure og det forøgede antal ansøgninger muligvis føre til, at der er samme eller et let øget ressourcebehov. Det er ikke muligt på det foreliggende grundlag at kvantificere en eventuel forøgelse af ressourcebehovet.

Det vurderes, at en øget indsats på EU's eksportmarkeder vil kunne få positive erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Forslaget ventes ikke at have nationale lovgivningsmæssige, samfundsøkonomiske eller statsfinansielle konsekvenser.

Høring

§ 2-udvalget (landbrug) er blevet hørt.

Landbrug & Fødevarer vurderer, at der grundlæggende er tale om et rigtig godt forslag, der kan understøtte og styrke den danske eksport af landbrugsprodukter. Landbrug & Fødevarer anfører, at følgende elementer er positive:

- Større budget
- Mere fleksible rammer omkring anvendelse af oprindelse/brands/varemærker
- Omfatter flere produkter
- Højere tilskudsprocent ved flerlandeprogrammer
- Intention om at flerlandeprogrammer skal gøres nemmere administrativt
- Opretholdelse af intern promotion i EU
- Øget fokus på programmer udenfor EU.

Danmark har hidtil anvendt ordningen både indenfor og udenfor EU, og Landbrug & Fødevarer har også fremadrettet en interesse for aktiviteter på det indre marked. Landbrug & Fødevarer glæder sig over, at fokus på aktiviteter udenfor EU styrkes, men ser gerne, at dette ikke fører til for mange forringelser i mulighederne for aktiviteter på det indre marked.

Landbrug & Fødevarer vurderer, at de temaer programmerne skal indeholde falder fint indenfor de fokusområder der arbejdes med i Landbrug & Fødevarer – herunder fødevarerikkerhed, dyrevelfærd, ernæring, sundhed, miljø og økologi. Det er alle temaer, hvor Danmark også i EU sammenhæng står godt, og hvor der vurderes at være en øget fokus ikke alene i EU, men også på de nye vækstmarkeder (Kina, Rusland) og de mere etablerede markeder (USA, Japan, Singapore, Australien m.v.).

Landbrug & Fødevarer er også glade for, at der lægges op til en ændring af finansieringen således, at den eksisterende medlemsstatsfinansiering på 20 % udgår. Dette vil gøre ordningen mere lige og ens for ansøgerne i EU.

Det er helt centralt for Landbrug & Fødevarer, at den nye ordning fremadrettet er fleksibel og ikke ekskluderende på produktområdet. Landbrug & Fødevarer støtter derfor, at der lægges op til at flere produkter vil blive omfattet og håber på at der ikke indføres for mange særkrav om-

kring de enkelte produkter, som det for eksempel har været tilfældet for kyllingekød, hvor alene kød der var omfattet af et særligt kvalitetsmærke eller en eller anden form for beskyttet oprindelsesbetegnelse i EU var kvalificeret til at kunne ansøge.

Danmark har ikke mange produkter, der er omfattet af disse ordninger, hvilket primært skyldes, at Danmark geografisk set er et meget lille område, og derfor har Danmark ikke haft de samme muligheder som større medlemsstater i EU for at foretage en geografisk underopdeling (for eksempel regioner) af forskellige produktioner.

DI Fødevarer mener, at forslaget er et markant skridt i den rigtige retning, og at det vil indebære en væsentlig forbedring i forhold til den nuværende ordning. En velfungerende salgsfremmeordning i EU vil bidrage til øget afsætning af europæiske – herunder danske – fødevarer, ikke mindst til tredjelande, hvor de store vækstmarkeder ligger.

DI Fødevarer hilser med tilfredshed, at bevillingerne til EU finansieringen af ordningen øges. Det er også positivt, at forvaltningen og udmøntningen af ordningen forenkles, og at flere beføjelser overgår til Kommissionen. Et helt centralt element i forslaget er, at flere varegrupper omfattes, således at også visse produkter uden for Traktatens bilag I indgår. Det vil være en klar forbedring af ordningen at åbne for produkter som brød, kager, chokolade, pasta m.m., som der lægges op til i forslaget. DI Fødevarer ser gerne, at der åbnes op for endnu flere produkter uden for bilag I. Det er beklageligt, at fiskeprodukter ikke indgår, og DI Fødevarer håber, at kan ske en form for koordinering med programmer, der promoverer fiskeprodukter.

I forslaget er der tilsyneladende stort fokus på de europæiske kvalitetsordninger som for eksempel geografisk oprindelsesmærkning. Det er vigtigt at understrege, at ordningen bør omfatte fødevarerprodukter generelt, og at fødevarer under kvalitetsordningerne ikke bør have forrang. Der er brug for en fleksibel tilgang til, hvilke produkter, der kan indgå. I forslaget åbnes der op for at give brands og varemærker større synlighed. Det kan DI Fødevarer fuldt ud bakke op om. Øget synlighed af brands vil bidrage til en klarere afsenderprofil – ikke mindst i tredjelande.

DI Fødevarer tilslutter sig endvidere, at der vil komme øget fokus på programmer på markeder uden for EU, men ønsker fortsat opretholdelsen af intern promotion i EU, som der også lægges op til i forslaget. Det er også en positiv, at forslaget rummer en udvidelse af, hvem der kan søge om støtte, således at det ikke længere er forbeholdt erhvervs- og brancheorganisationer.

Ved efterfølgende skriftlig høring i § 2-udvalget (landbrug) er der indkommet følgende bemærkninger:

Landbrug & Fødevarer finder, at det er uheldigt at Europa-Parlamentet forslår en genindførelse af national offentlig medfinansiering, da dette stiller ansøgere i nogle medlemsstater bedre end andre. Derudover finder Landbrug & Fødevarer, at det er vigtigt, at NaturErhvervstyrelsen følger ansøgningerne og er involveret i sagsbehandlingen. Erfaringen viser, at disse ordninger ofte er yderst komplekse, hvorfor der fortsat og fremover er et stort behov og ønske om involvering fra NaturErhvervstyrelsens side.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen lægger vægt på, at ordningen som et element i den fælles landbrugspolitik vil kunne bidrage til at opnå intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst som målsat i Europa 2020 vækststrategi. Regeringen lægger vægt på, at den kommende salgsfremmeordning i videst muligt omfang bør åbne mulighed for at tilgodese danske prioriteter såsom oplysning om EU-standarder for fødevarekvalitet, fødevarerikkerhed, fremme af sundere ernæring, økologi, bæredygtig produktion og dyrevelfærd eller fokus på vækstmarkeder, herunder for eksempel BRIK-landene. Endelig lægger regeringen vægt på, at en eventuel budgetforøgelse bør ligge inden for rammerne af EU's flerårige finansielle ramme

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Forslaget er generelt blevet pænt modtaget af de fleste medlemsstater. De fleste medlemsstater støtter den foreslåede forøgelse af budgettet. En mindre gruppe medlemsstater er betænkelige ved forøgelsen. En lang række medlemsstater ønsker muligheden for national medfinansiering genetableret og/eller et øget EU-støtteniveau. Desuden finder de fleste medlemsstater, at de nationale myndigheder skal sikres større indflydelse på udvælgelsen af projekter og på udarbejdelsen af årlige arbejdsprogrammer for ordningen. Mange medlemsstater er tilfredse med fokus på tredjelands markeder, mens andre finder, at man ikke måtte glemme salgsfremme på det indre marked. Mange medlemsstater ønsker adgang til at gennemføre salgsfremme både på indre marked og i tredjelande, ligesom i den nugældende salgsfremmeordning.

En del medlemsstater støtter fokus på EU's beskyttede betegnelser. En anden gruppe medlemsstater har fremhævet behovet for en bred afgrænsning af kvalitetsbegrebet, herunder med fokus på EU's generelle kvalitetsstandarder.

Næsten alle medlemsstater ønsker adgang til at kunne støtte programmer, der vedrører nationale kvalitetsordninger, enten generelt eller begrænset. Mange medlemsstater tilslutter sig, at ordningen åbnes op for forarbejdede landbrugsprodukter, idet de fleste dog har særlige ønsker i relation til omfanget eller krav til kvalificering heraf.

Generelt har medlemsstaterne også taget positivt imod formandskabets forslag til ændringer, herunder forslaget om at tilføje blandt andet sporbarhed, bæredygtighed og kvalitet i bestemmelsen om støtteberettigede informationstiltag om EU's produktionsmetoder. Det samme gælder forslaget om at indføre en bredere og mere balanceret formålsbestemmelse, og om at delegerede retsakter i vidt omfang ændres til gennemførelsesretsakter. De fleste medlemsstater finder dog i modsætning til Danmark formandskabets forslag for restriktivt især i relation til adgang til synlighed af varemærker og oprindelse og manglende adgang til salgsfremme på indre marked.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 7. februar 2014 forud for rådsmøde den (landbrug og fiskeri) den 17. februar 2014, jf. samlenotat oversendt den 30. januar 2014.

Forslaget har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 13. december 2013 forud for rådsmøde den (landbrug og fiskeri) den 16.- 17.- december 2013, jf. samlenotat oversendt den 5. december 2013.

Der er oversendt grundnotat om forslaget til Folketingets Europaudvalg den 11. december 2013.

Notaterne er ligeledes fremsendt til Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.

2. (Evt.) Drøftelse af mælkepakken og markedssituation for mælk og mejeriprodukter KOM-dokumenter foreligger ikke

Revideret genoptryk af samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 30. januar 2014. Ændringer er markeret i marginen.

Resumé

Med sundhedstjekket af den fælles landbrugspolitik i 2008 blev det besluttet, at EU's mælkekvoteordning skulle ophøre 31. marts 2015. Mælkeproduktionen i EU er fortsat under EU's samlede mælkekvote, men flere medlemsstater, herunder Danmark, har udsigt til en overskridelse af den nationale kvote, hvilket medfører krav om betaling af en superafgift beregnet af overskridelsen. Der er derfor blandt visse medlemsstater ønske om en løsning heraf i form af en såkaldt blød landing. Der blev endvidere i marts 2012 vedtaget den såkaldte mælkepakke, der skulle give mælkeproducenterne en bedre mulighed for at organisere sig. Derudover ønsker visse medlemsstater klarere retningslinjer for krisetiltag. Situationen i mælkesektoren forventes sat på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 24. marts 2014 med henblik på udveksling af synspunkter.

Baggrund

Med sundhedstjekket af den fælles landbrugspolitik i 2008 blev det besluttet, at EU's mælkekvoteordning skulle ophøre 31. marts 2015. Der blev endvidere i marts 2012 vedtaget den såkaldte mælkepakke, der skulle give mælkeproducenterne en bedre mulighed for at organisere sig. Situationen i mælkesektoren blev drøftet på rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 16.-17. december 2013 og rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 17. februar 2014.

Sagen forventes sat på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 24. marts 2014 med henblik på udveksling af synspunkter.

Nærhedsprincippet

Nærhedsprincippet er ikke relevant, da der alene er tale om en udveksling af synspunkter.

Formål og indhold

Markedssituationen for mælk og mejeriprodukter har siden december 2010 stort set udviklet sig positivt. Mælkeproduktionen steg i EU og i de andre store producentlande som USA og New Zealand i 2011 og størstedelen af 2012. Efter en stagnering i udbuddet i anden halvdel af 2012 og starten af 2013 er udbuddet nu igen stigende. Efterspørgslen fra verdensmarkedet har været stigende. Afregningsprisen til producenterne har i lang tid været stabil på mellem 0,33 € og 0,35 € pr. kg, idet der dog indtraf et fald i prisen i sommeren 2012. Prisen er dog blevet markant forbedret på det seneste og var i december 2013 på 0,40 €/kg i EU som helhed, hvilket er rekordhøjt. I Danmark er afregningsprisen p.t. 3,14 kr./kg, hvilket ligeledes er rekordhøjt. Mælkeproducenternes indtjening påvirkes nu ikke længere så meget af høje

foderpriser. Produktpriserne i EU er gode især for mælkepulver og ost. EU er dog fortsat konkurrencedygtig på verdensmarkedet, bortset fra smør. Der har ikke været opkøb til intervention eller anvendt eksportrestitutions i 2011, 2012 og 2013. Kun den obligatoriske ordning for privat oplagring af smør har været i brug i 2011, 2012 og 2013.

Den såkaldte mælkepakke blev vedtaget i marts 2012. Hensigten med denne var at iværksætte foranstaltninger for mejerisektoren, med henblik på at lette overgangen til mælkekvoternes udløb den 1. april 2015. I pakken indgår blandt andet bestemmelser om, at medlemsstaterne kan beslutte, at der skal indføres bindende kontrakter mellem mælkeproducent og mejeri. Desuden kan producentorganisationer inden for visse mængdemæssige begrænsninger forhandle afsætningen på deres medlemmers vegne.

Kommissionen afholdt den 24. september 2013 en konference om udviklingen i EU's mælkesektor efter 2015, hvor Kommissionen henviste til mulighederne for støtte efter landbrugsreformen, samt at Kommissionen ville etablere et EU-markedsobservatorium. Det er nu meldt ud, at der vil blive tale om et rådgivende udvalg bestående af eksperter, og at dette vil påbegynde arbejdet allerede i løbet af marts 2014.

For at afbøde overgangen til et ureguleret marked ved mælkekvoternes ophør pr 31. marts 2015 blev der i forbindelse med sundhedstjekket af den fælles landbrugspolitik i 2008 enighed om, at der skulle sikres en såkaldt "blød landing". Det indebærer, at kvoterne hvert år bliver forhøjet med en procent i kvoteårene 2009/2010 frem til 2013/2014. Der er dog ingen forhøjelse i sidste kvoteår 2014/2015.

I de seneste år har en række medlemsstater primært Irland, Nederlandene, Østrig og Danmark og på det seneste også Tyskland ønsket, at der reelt sikres en blød landing for alle medlemsstater, herunder også de medlemsstater, hvis produktionspotentiale overstiger kvoten. Disse medlemsstater er i øjeblikket afskåret fra fuldt ud at tilpasse produktionen til markedets efterspørgsel på grund af kvotebegrænsningen og den deraf følgende superafgift. Producenterne skal betale en afgift på 2,07 kr. pr. kg mælk produceret over kvoten i medlemsstater, hvor der er en samlet overskridelse. Mælkeprisen i Danmark ligger pt. på 3,14 kr. pr. kg.

For det indeværende kvoteår (1. april 2013- 31. marts 2014) forventes Danmark at blive opkrævet en afgift på ca. 200 millioner kr. Det er en overskridelse på 2,25 % og aktuelt står over halvdelen af de danske mælkeproducenter til at betale afgift. I forrige kvoteår var det blot 373 producenter. Tyskland forventes at overskride sin kvote med 1 %. Nederlandene forventer en stor kvoteoverskridelse på måske 5-6 %. Irland vil ligeledes overskride kvoten, formentlig med 2-3 %. Det er usikkert, om Polen vil overskride sin kvote. Herudover vil Østrig, Luxembourg og Cypern og muligvis Letland og Estland overskride deres kvoter. Trods disse overskridelser er EU' samlede mælkeproduktion dog under den samlede kvote for hele EU. I kvoteåret 2012/2013 var mælkeproduktionen i EU ca. 6 % under den samlede EU-kvota.

En reel blød landing i alle medlemsstater ville i øget grad kunne opnås via følgende tiltag:

- en yderligere forhøjelse af mælkekvoterne i de pågældende medlemsstater eller generelt,
- nedsættelse af overskudsafgiften,
- at der først skal betales overskudsafgift, når EU' samlede kvota er overskredet, eller
- at der sker en tilpasning af den såkaldte fedtregulering.

De første tre forudsætter en ændring af basisforordningen, hvilket kræver vedtagelse af et forslag fra Kommissionen i den almindelige lovgivningsprocedure, mens sidstnævnte tiltag med tilpasning af fedtreguleringen ske af Kommissionen i en komiteprocedure.

Udtalelser

Europa-Parlamentet har vedtaget beslutning af 11. december 2013 om bevarelse af mælkeproduktion i bjergområder, ugunstigt stillede områder og randområder efter udløbet af mælkekvoten. Europa-Parlamentet henviser blandt andet til, at mælkeproduktion i bjergegne er vanskelig, og disse mælkeproducenter vil ikke kunne drage fordel af de vækstmuligheder, der ligger i kvoternes ophør. Der henvises også til, at der ikke er noget alternativ til mælkeproduktion i sådanne områder. Nedlæggelse af mælkeproduktion i sådanne områder fører ofte til affolkning. Europa-Parlamentet opfordrer derfor til, at de ulemper, der følger af den historiske fordeling af den direkte støtte i disse områder, udlignes via gennemførelse af landbrugsreformen i de berørte medlemsstater. Endvidere må varige græsarealer og græsarealer i sådanne områder aldrig behandles dårligere end andre landbrugsarealer i medfør af søjle I. Der bør desuden være større muligheder for koblede præmier til græsfodrede dyr. Ydermere ønskes det, at der inden for rammerne af landdistriktspolitikken stilles midler til rådighed for en lang række tiltag for mælkeproduktion i sådanne områder. Endelig vil Europa-Parlamentet gerne have mulighed for, at producentorganisationer kan få mulighed for at lave operationelle programmer på linje med frugt og grønt.

Konsekvenser

Kvoteoverskridelse har ikke umiddelbart nationale budgetmæssige konsekvenser, idet overskudsafgiften skal betales af de mælkeproducenter, der overskrider deres kvote. En løsning, der medfører hel eller delvis reduktion af afgiften, vil derfor være en erhvervsøkonomisk lettelse for de danske mælkeproducenter.

Høring

Sagen har været i skriftlig høring § 2-udvalget (landbrug).

Landbrug & Fødevarer anfører, at mælkeproducenterne i mange af EU's medlemsstater ikke udnytter deres nationale mælkekvoter. Derimod er medlemsstater som Nederlandene, Tyskland, Irland, Polen, Østrig, Danmark mv. på vej til at udnytte deres kvoter fuldt ud eller overskride kvoteloftet. Der er de senere år blevet betalt en betydelig superafgift af danske mælkeproducenter. Hvis den nuværende leveranceudvikling fortsætter, vil det indeværende kvoteår også ende med en betydelig superafgift. Erfaringsmæssigt sker der ikke en reduktion i leverancerne. Den seneste udvikling i priserne på kvotebørsen giver også anledning til bekymring for udviklingen frem mod kvotesystemets ophør den 31. marts 2015. På de seneste afholdte kvotebørser har kvoteværdien været stigende.

Med baggrund i at kvotesystemet forsvinder i 2015 – samt den aktuelle økonomiske situation i erhvervet – er det vigtigt, at erhvervet ikke belastes af superafgift. Der bør desuden ske en afkapitalisering af kvoterne frem mod 2015, så alle investeringer i kvotekøb i princippet er afskrevet i 2015. En afkapitalisering der viser sig i faldende og lave priser på kvotebørsen. Situationen forværres på sigt af, at der ikke vil blive tildelt en kvoteudvidelse i kvoteåret 2014/2015. Den sidste kvotetildeling i henhold til Sundhedstjekket fandt sted i kvoteåret 2013-2014.

For at sikre en blød landing af kvoterne ønsker Landbrug & Fødevarer, at der arbejdes for følgende muligheder:

- Yderligere kvoteforhøjelser.
- Superafgiften sænkes fra de nuværende 2,07 kr. til et lavere beløb.
- Ændring af fedtreguleringen for at øge leverancemulighederne.

Men ikke mindst i lyset af, at man nærmer sig udgangen af de indeværende kvoteår, vil en ændring af fedtreguleringen sandsynligvis være den mest realistiske løsning her og nu.

Landbrug & Fødevarer anfører, at landbrugskommissæren har tilkendegivet, at der vil blive oprettet et prisagentur som minimum kvartalsvist skal indrapportere markedsinformation om mælke markedet. Dette vil Kommissionen arbejde videre med de næste måneder. Prisagenturet bør ifølge Landbrug & Fødevarer være politisk uafhængigt for at sikre, at der udsendes troværdige markedsinformationer. Der findes allerede tilstrækkelige markedsoplysninger om udviklingen i EU, herunder om priser, mængder mv. Derimod er der brug for et stærkere fokus på verdensmarkedet, da det europæiske marked for mejeriprodukter er tæt knyttet til udviklingen på verdensmarkedet. Prisagenturet bør også have fokus på at kommunikere allerede eksisterende data til aktørerne i forsyningskæden hurtigere og mere rettidigt.

ANIMA finder, at formandskabet bør inkludere forslag om særlige hensyn til beskyttelse af dyr, dyrevelfærd og økologisk drift i forhandlingerne om afskaffelse af mælkekvoteordningen (2015). ANIMA forudser, at afskaffelse af mælkekvoteordningen kan medføre behov for beskyttelse af køerne. Producenterne kan føle sig inspireret til at presse dyrene til at producere mere mælk og dermed kompromittere dyrenes velfærd yderligere. Afskaffelsen af mælkekvoteordningen kan desuden forringe den samlede velfærd for malkevæg, idet økologisk drift kan blive mindre attraktivt for producenterne på grund af muligheden for at producere ubegrænsede mængder af mælk. Økologisk driftsform kræver, at dyrene er på græs i x antal måneder pr. år, afhængigt af bedriftens beliggenhed, hvorimod såkaldt konventionel drift ikke mødes med tilsvarende krav til dyrenes velfærd.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen støtter en "blød landing" for mælkeproducenterne i alle medlemsstater. Regeringen ser gerne, at det sker i form af en tilpasning af fedtreguleringen.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Knap halvdelen af medlemsstaterne udtrykker, at der er klart behov for at sikre en blød landing. Herved kan producenterne reelt forberede sig til tiden efter kvoternes ophør, og drage fordel af den stærke internationale efterspørgsel efter mejeriprodukter. Da flere medlemsstater forventes at overskride kvoten i det kommende år, kan der være yderligere opbakning fra flere medlemsstater. Nogle medlemsstater afviser klart at foretage ændringer, som kan sikre en blød landing.

Medlemsstaterne er delt i spørgsmålet om der er behov for flere markedsinstrumenter - særligt efter kvoternes ophør. Nogle medlemsstater ser behov for mulighed for udbudsregulering af mælk til brug i krisetider. Der er også et ønske om en støtteordning for mælkeproduktion i bjergegne og andre vanskeligt stillede områder. En del medlemsstater opfordrer til, at der fastlægges retningslinjer for anvendelsen af krisetiltag under den fælles markedsordning. Retningslinjerne skal have fokus på definitionen af en krise (både i forhold til prisen på mælk og

prisen på foder mv.) og på hvilke tiltag, der skal tages i anvendelse i tilfælde af kriser. En lang række medlemsstater støtter etableringen af et særligt markedsobservatorium. Det gælder særligt en gruppe af medlemsstater, som ønsker fokus på ændringer i fortjenstmargen og en øget interventionspris.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 7. februar 2014 forud for rådsmøde den (landbrug og fiskeri) den 17. februar 2014, jf. samlenotat oversendt den 30. januar 2014.

Notatet er ligeledes fremsendt til Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.

3. Forhandlinger mellem EU og Norge om fiskeriet for 2014 og kyststatsforhandlinger KOM-dokumenter foreligger ikke

Nyt notat.

Resumé

Der blev senest den 3.-5. marts 2014 afholdt kyststatsforhandlinger om makrel, hvor der ikke kunne opnås enighed om en aftale, hvilket betyder, at der ikke kommer en samlet kyststatsaftale på makrel for 2014. Den 6.-7. marts 2014 foregik der forhandlinger mellem EU og Norge om fiskeriet for 2014. Den 12. marts 2014 blev der indgået aftale om fiskeriet for 2014 mellem EU og Norge og en trilateral femårig aftale om makrel mellem EU, Norge og Færøerne. Der vil være en drøftelse af status for sagen på det kommende rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 24. marts 2014.

Baggrund

Der foregik senest den 3.-5. marts 2014 kyststatsforhandlinger om makrel. Den 6.-7. marts 2014 foregik der forhandlinger mellem EU og Norge om fiskeriet for 2014. Den 12. marts 2014 blev der indgået aftale om fiskeriet for 2014 mellem EU og Norge og en trilateral femårig aftale om makrel mellem EU, Norge og Færøerne.

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 24. marts 2014 med henblik på udveksling af synspunkter.

Nærhedsprincippet

Sagen er et led i gennemførelsen af den fælles fiskeripolitik, hvorfor nærhedsprincippet er tilgodeset.

Formål og indhold

På rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 16.-17. december 2013 opnåede Rådet politisk enighed om Rådets forordning med fastsættelse for 2014 af fiskerimuligheder i EU-farvande og for EU-fartøjer i visse andre farvande for visse fiskebestande og grupper af fiskebestande, der er omfattet af internationale forhandlinger eller aftaler¹. I forordningen blev kvoter for bestande omfattet af aftalen med Norge og aftalerne i kyststatsregi fastsat på et foreløbigt grundlag

¹ Jf. Rådets forordning (EU) nr. 43/2014 af 20. januar 2014 om fastsættelse for 2014 af fiskerimuligheder for visse fiskebestande og grupper af fiskebestande gældende for EU-farvande og for EU-fartøjer i visse andre farvande.

gældende fra 1. januar 2014, således at fiskeriet kunne fortsættes, idet de årlige forhandlinger endnu ikke var afsluttet, dog uden at EU-fartøjer ville få adgang til norske farvande og at norske fartøjer ligeledes ikke har adgang til EU's farvande. Med aftalen om fiskeriet for 2014 mellem EU og Norge åbnes fiskeriet den 13. marts 2014.

EU-Norge

Aftalen mellem EU og Norge regulerer forvaltningen af en række vigtige fælles bestande i Nordsøen og Skagerrak, herunder torsk, kuller, sej, hvilling, rødspætte, sild og makrel. EU og Norge fastsætter i fællesskab en samlet TAC for disse bestande, der fordeles til hver part efter en fast fordelingsnøgle. Der er for torsk, sild, kuller, hvilling og mørksej aftalt langsigtede forvaltningsplaner, der løbende tilpasses.

I aftalen udveksler parterne også fiskerimuligheder for en række ikke-fælles bestande i Nordsøen og vestlige farvande såsom blåhvilling, brisling, havtaske, lange, brosme, jomfruhummer, rejer, sperling og tobis, samt arktisk torsk, rødfisk, arktisk mørksej og kuller i Norskehavet og Barentshavet, foruden kvoter i grønlandsk farvand.

Af betydning for fiskeriaftalen med Norge er også de multilaterale forhandlinger mellem EU, Norge, Island og Færøerne i NEAFC om forvaltningen af blåhvilling og makrel.

Af de fællesforvaltede bestande er særligt torsk, rødspætte, mørksej og sild af betydning for Danmark. Ligeså er fiskeriet efter havtaske, jomfruhummer og "andre arter" (den såkaldte "others-kvote") i norsk farvand, hvor Danmark har hovedparten af EU's kvoter.

Vigtigste resultater af forhandlingerne for 2014:

- Kvoterne for torsk i Nordsøen og Skagerrak stiger 5 %, og der indføres områdefleksibilitet mellem Nordsøen og Skagerrak på op til 10 %. Den ekstra kvote på 12 % til forsøg med kameraovervågning af fiskeriet (fuldt dokumenteret fiskeri) fortsætter.
- Kvoten for sild i Nordsøen falder med 2 %, og der indføres år-til-år-fleksibilitet på op til 10 %. Bifangstkvoten falder med 9 %. Den fælles forvaltningsplan revideres med virkning fra 2015.
- Kvoten for sild i Skagerrak falder 15 %, og der er vedtaget en fælles forvaltningsstrategi. Bifangstkvoten forbliver uændret.
- Kvoten for rødspætter i Nordsøen stiger med 15 %, og der indføres år-til-år-fleksibilitet på op til 10 %.
- Kvoten for rødspætter i Skagerrak stiger 10 %, og der er vedtaget en fælles forvaltningsstrategi.
- Kvoten for sej i Nordsøen og Skagerrak falder med 15 %, og der indføres år-til-år-fleksibilitet på op til 10 %.
- Kvoterne for kuller i Nordsøen og Skagerrak falder med 15 %, der indføres år-til-år-fleksibilitet på op til 10 %, og der indføres områdefleksibilitet mellem Nordsøen og Skagerrak på op til 10 %.
- Kvoten for "andre arter" i norsk zone i Nordsøen stiger med 11,5 %.

Kyststatsbestande

Makrel

Kyststaterne EU, Norge, Island og Færøerne har siden oktober 2013 afholdt syv forhandlingsrunder om en TAC for makrel for 2014. Dette års rådgivning fra ICES lød på en midlertidig

fastsættelse af TAC'en til knap 890.000 tons, hvilket ville være en forøgelse i forhold til tidligere år med 64 %. ICES vurderede, at der var stor usikkerhed om fiskeridødeligheden, men at bestanden ikke så ud til at have lidt skade af de seneste års intensive fiskeri. ICES har foretaget en benchmark vurdering med henblik på at udvikle en ny videnskabelig model for beregningen af makrelbestanden. ICES har vurderet, at den nuværende model ikke har været retvisende. Den 12. marts 2014 har EU, Norge og Færøerne (uden Island) indgået en trilateral femårig aftale om makrel fra 2014-2018. TAC fastsættes for 2014 til 1.240.000 tons, hvoraf EU's andel bliver 611.205 tons. I aftalen er 15,6 % af TAC ufordelt. Det vil sige, at der blandt andet er afsat en mængde til Island.

Blåhvilling

Kyststaterne EU, Norge, Island og Færøerne udsatte på et møde i oktober 2013 beslutningen om en TAC for blåhvilling for 2014, da man afventede svar fra ICES på anmodninger om forskellige alternativer til den hidtidige forvaltning. ICES har givet en række alternativer til den nuværende fiskeridødelighed, der alle er inden for MSY. En forsigtig tilgang til en stigning i fiskeridødeligheden vil give en TAC mellem 1.140.000 og 1.279.000 tons, mens en fuld stigning inden for MSY vil give en TAC på 1.502.000 tons. Stigningen vil i alle tilfælde være betydelig i forhold til kvoten for 2013, der var på 643.000 tons. EU og Norge forventes i lighed med 2013 at aftale, at man gensidigt kan fiske 64 % af sin kvote i hinandens farvande. For blåhvilling forudses ikke flere forhandlinger for 2014, og parterne forventes hver især at fastsætte en unilateral kvote.

Atlanto-skandisk sild

Kyststaterne EU, Norge, Island, Færøerne og Rusland har gennem de seneste måneder afholdt flere forhandlingsmøder. Der blev på et forhandlingsmøde i oktober 2013 enighed om at fastsætte en samlet TAC for atlanto-skandisk sild i 2014 på 419.000 tons i henhold til ICES' rådgivning baseret på forvaltningsplanen. Det er en reduktion på 32 % i forhold til 2013. Færøerne fastholdt deres krav om en højere andel af kvoten for 2014. I kølvandet på indgåelsen af den trilaterale aftale mellem Norge, EU og Færøerne om makrel, ventes fornyede, snarlige sonderinger mellem EU og Færøerne om en løsning på kvotefordelingen for sild. Lykkes det ikke EU og Færøerne at nå frem til en løsning, forventes det, at EU, Norge, Island og Rusland uden om Færøerne bliver enige om at følge ICES' rådgivning for TAC'en og fordele efter den gældende fordelingsnøgle.

EU-Færøerne

Der forhandles om en bilateral aftale mellem EU og Færøerne, der muligvis vil give Færøerne mulighed for at fiske en del af deres makrel i EU-farvand. Der var senest en bilateral aftale mellem de to parter i 2010, som gav blandt andet Danmark fiskerirettigheder efter blåhvilling og makrel i færøsk farvand.

Udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke afgive udtalelse.

Konsekvenser

Sagen har ikke lovgivningsmæssige konsekvenser. Sagen har heller ikke statsfinansielle konsekvenser.

Den manglende indgåelse af en aftale mellem EU og Norge for fiskeriet for 2014 har visse erhvervsøkonomiske konsekvenser for dele af fiskeriet som følge af den manglende adgang til fiskeri i norsk farvand.

Fastsættelse af TAC og kvoter har på kort sigt erhvervsøkonomiske konsekvenser. Konsekvenserne for bruttoindtjeningen vil imidlertid blandt andet afhænge af den samtidige udvikling i afsætningspriserne samt omkostninger, ikke mindst brændstof, og fiskerimønstre.

Høring

Sagen blev forelagt § 5-udvalget (fiskeri) den 10. marts 2014.

Danmarks Fiskeriforening udtrykte stor utilfredshed med den manglende EU/Norge aftale. Det var kritisabelt, at makrelforhandlingerne stod i vejen for en EU/Norge aftale. Med hensyn til torsk i Nordsøen og Skagerrak var foreningen skuffet over, at resultatet stod til at blive 5 % stigning, og ikke 10 %, som foreningen havde anbefalet. Med hensyn til industrifiskeriet udtrykte foreningen også skuffelse over det forventede resultat, herunder overførsler til Norge af sperling og brisling.

Danmarks Pelagiske Producentorganisation fremhævede, at Pelagisk Rådgivende Råd (AC) ønskede, at TAC for blåhvilling blev fastsat endeligt hurtigst muligt.

Marine Ingredients Denmark støttede Danmarks Pelagiske Producentorganisationens bemærkninger.

Forslaget om fiskerimuligheder for 2014 har tidligere været i høring i § 5-udvalget (fiskeri).

Danmarks Fiskeriforening understreger indledningsvist, at ICES vurderer, at den generelle udvikling i Nordsøen for bestandene er positiv. Foreningen glæder sig over denne udvikling og finder, at man som konsekvens heraf nu kan tænke mere strategisk langsigtet, og ikke blot fokusere på genopbygning af fiskebestande. Målsætningen om at fiske efter MSY skal fastholdes, men målet skal nås gradvist. Danmarks Fiskeriforening forholder sig kritisk til den biologiske rådgivning i forhold til flere konkrete bestande. Foreningen foreslår for stort set alle bestande af betydning for dansk fiskeri, at TAC i 2014 fastsættes med samme TAC som i 2013 eller at der fastsættes en stigning i TAC. For flere TAC'er er Danmarks Fiskeriforenings forslag højere end den biologiske rådgivnings anbefalinger. For databegrænsede bestande påpeges det som et generelt problem, at ICES rådgiver i forhold til gennemsnittet af de registrerede fangster og ikke i forhold til den vedtagne TAC.

Blandt foreningens forslag til konkrete TAC'er kan fremhæves følgende:

For torsk i Nordsøen og Skagerrak understreger foreningen, at selvom den biologiske udvikling af bestanden fra 2012 til 2013 kunne være mere velfunderet, er udviklingen særdeles positiv. Foreningen finder fortsat, at man indtil gydebiomassen er større end forsigtighedsgrænsen, bør fastsætte TAC ud fra to grundlæggende forudsætninger: 1) at dødeligheden bliver reduce-

ret i forhold til indeværende år og 2) at gydebiomassen i det efterfølgende år vil være større end gydebiomassen i indeværende år. Danmarks Fiskeriforening vurderer, at der er grundlag for forøgelse af TAC for torsk i Nordsøen og Skagerrak med 20 % for 2014.

For loftet for bifangster af sild i Nordsøen finder Danmarks Fiskeriforening, at TAC'en som minimum bør fastsættes uændret i forhold til 2013. En yderligere reduktion vil ikke kun være uhensigtsmæssigt i forhold til en optimal udnyttelse af fiskerimulighederne i industrifiskeriet. Det vil også besværliggøre overgangen til et udsnidsforbud i 2015 i industrifiskeriet yderligere.

For sild i Skagerrak/Kattegat noterer Danmarks Fiskeriforening sig, at bestanden af Rügensild, som foreningen anfører, udgør 2/3 af landingerne, ifølge den biologiske rådgivning er vokset fra 2012 til 2013. Det bemærkes samtidig, at den i medfør af forvaltningsplanen forventede reduktion i TAC for Nordsø-sild er så lille, at den ville forsvinde, hvis den skulle overføres proportionalt til den relevante TAC-andel for Skagerrak/Kattegat. Som følge heraf foreslår foreningen en uændret TAC for konsumsild 2014. For loftet for bifangster af sild bør TAC også fastsættes uændret i forhold til 2013.

For brisling i Nordsøen stiller Danmarks Fiskeriforening sig stærkt tvivlende over for rationale bag ICES' metode til beregning af TAC-forslag. Foreningen finder, at en TAC på 194.000 tons, som vil være resultatet af anvendelse af den tidligere strategi, vil være i overensstemmelse med såvel forsigtighedsprincippet som den vedtagne MSY-strategi.

For brisling i Skagerrak/Kattegat anfører foreningen, at fangsterne i farvandet primært er bestemt af, i hvilken grad brisling kan fanges rent, og at det derfor ikke giver mening at forvalte fiskeriet på basis af historiske fangster. Der foreslås derfor en uændret TAC for 2014. Der ønskes fleksibilitet for fangst af brisling mellem Skagerrak/Kattegat og Nordsøen.

Endvidere finder foreningen, at der bør arbejdes for farvands-fleksibilitet for torsk, kuller, brisling, rødspætter m.v.

Endelig finder foreningen, at der må gøres alt for at sikre, at en aftale med Norge om fastlæggelse af fiskerimulighederne er på plads til 1. januar 2014. Foreningen finder, at det vil være til stor skade for dansk fiskeri, hvis forhandlingssituationen for makrel og atlanto-skandisk sild blokerer for den bilaterale aftale mellem EU og Norge og forhindrer, at det demersale fiskeri i Nordsøen og Skagerrak ikke kan komme i gang fra årsskiftet.

Danmarks Fiskeriforening henviste på mødet i § 5-udvalget (fiskeri) den 2. december 2013 generelt til sine fremsendte bemærkninger. Foreningen fremhævede desuden særligt en enstemmig anbefaling fra Det Regionale Rådgivende Råd for Nordsøen (Nordsø RAC'en) om en stigning for TAC for torsk i Nordsøen på 10 %, idet det bemærkedes, at Danmarks Fiskeriforening dog fortsat fandt, at TAC'en kunne stige 20 %.

Danmarks Pelagiske Producentorganisation (DPPO) har fremført en række bemærkninger vedrørende pelagiske bestande og industrifiskeri.

Blandt foreningens forslag til konkrete TAC'er kan fremhæves følgende:

For Nordsøsildd foreslår foreningen, at man for 2014 følger den gældende forvaltningsplan, hvilket ifølge foreningen vil indebære en konsumkvote på 470.000 tons. Samtidig anbefaler DPPO dog, at forvaltningsplanen ændres. For sild i IIIa (Skagerrak) anbefaler foreningen, at der snarest indgås aftale mellem EU og Norge om en fast procedure for fastsættelsen af såvel en konsumkvote som et bifangstloft. I mangel af en sådan fast procedure vil DPPO undlade at komme med forslag om konkrete tal.

For brisling i Nordsøen anbefaler DPPO at følge den beregningsprocedure, der blev vedtaget på "benchmark" -mødet i foråret 2013, hvilket vil give en kvote på 194 000 t. For brisling i Skagerrak foreslås en uændret TAC for 2014.

Med hensyn til makrel anbefaler DPPO, at der – nationalt som internationalt – sættes fokus på at forberede sig til "benchmark" i februar 2014 for derved at sikre, at forvaltningen hurtigst muligt igen bliver baseret på biologiske principper. DPPO bemærker, at foreningen sammen med søsterorganisationer i resten af EU har udviklet et nuanceret og balanceret koncept for fordelingen af makrelressourcerne i Nordøst Atlanten. DPPO finder, at den danske regering bør arbejde aktivt for en kyststatsløsning baseret på DPPOs forslag.

For atlanto-skandisk sild foreslår DPPO at følge den eksisterende forvaltningsplan svarende til en TAC på 418 000 t i 2014. Samtidig opfordrer DPPO kyststaterne til at finde enighed om den fremtidige forvaltning. For hestemakrel i Nordsøen foreslås, at TAC fastsættes uændret i forhold til 2013. For hestemakrel i de vestlige områder foreslår foreningen kvoten som et led i en gradvis reduktion mod MSY, at TAC fastsættes til 136 000 tons. Med hensyn til blåhvilling foreslås det, at TAC fastsættes i overensstemmelse med MSY princippet svarende til en TAC på 1.500.000 tons i 2014.

Marine Ingredients Denmark har ligeledes fremsendt bemærkninger, og anfører at det er et problem, at ICES i sin rådgivning for "data poor stocks" tager udgangspunkt i de registrerede fangster frem for den vedtagne TAC.

Foreningen foreslår en uændret TAC for brisling i Skagerrak/Kattegat i forhold til 2013 og desuden en mulighed for fleksibilitet mellem Skagerrak/Kattegat og Nordsøen.

Foreningen anfører for bifangstknoten for sild i Nordsøen og Skagerrak/Kattegat, at det er afgørende, at kvoten afspejler bestandssituationen for industriarterne. Bifangstknoten for sild udgør under 3 % af de samlede TAC'er for industriarterne, og udnyttelsesmulighederne af industriarterne er helt afhængig af en passende bifangstkvote for sild.

Foreningen anfører, at man for at sikre en god udnyttelsesmulighed for industriarterne og for at skabe overgang til det kommende udsmidtsforbud bør fastsætte TAC'er på samme niveau som i 2012. Desuden anfører foreningen, at der bør være mulighed for fleksibilitet for bifangstknoterne i Skagerrak/Kattegat og Nordsøen.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen støtter den indgåede bilaterale aftale mellem EU og Norge om fiskeriet for 2014 samt den indgåede trilaterale femårige aftale om makrel mellem EU, Norge og Færøerne.

Regeringen arbejder endvidere fremadrettet for at opnå aftaler for makrel, blåhvilling og atlanto-skandisk sild omfattende alle kyststaterne. I forhold til en eventuel bilateral aftale mellem EU og Færøerne støtter man fra regeringens side bestræbelserne på at opnå en balanceret aftale.

Regeringen er opmærksom på, at uhindret adgang til norske farvande er vigtigt for danske fiskere, og ønsker derfor, at uafbrudt adgang sikres i fremtiden. Regeringen vil sikre de bedste muligheder for rettidig indgåelse af fremtidige bilaterale aftaler mellem EU og Norge om fiskerimulighederne. Regeringen vil derfor arbejde for, at Kommissionen påbegynder de bilaterale forhandlinger med Norge om en aftale for 2015 så tidligt som muligt i efteråret 2014, og at Kommissionen fastholder de forhandlingsdatoer, der aftales med Norge.

Regeringen kan generelt støtte hensigten om fortsat at sikre et bæredygtigt fiskeri og finder det positivt, at andelen af bestande, der fiskes på niveau med det maksimalt bæredygtige udbytte (MSY), er stigende.

Med hensyn til fastsættelsen af kvoter for 2014 støtter regeringen, at fastsættelsen sker på grundlag af videnskabelig rådgivning, MSY-målsætningen i henhold til reformen af den fælles fiskeripolitik samt fastlagte forvaltningsplaner.

Regeringen finder det vigtigt at undgå automatiske TAC-reduktioner på 20 % for data-begrænsede bestande, hvor bestandene er stabile eller stigende. I disse tilfælde finder regeringen denne tilgang for kategorisk, idet der vil være behov for en konkret vurdering i det enkelte tilfælde.

Regeringen arbejder for, at TAC for torsk i Nordsøen og Skagerrak fastsættes uændret i forhold til 2013 eller med en begrænset stigning, der fortsat sikrer en stigning i gydebiomassen. Dette er i overensstemmelse med forvaltningsplanen, som ændret af Rådet i 2012. En reduktion i TAC vil med en stigende bestand medføre risiko for øget udsmid. Der er herudover gennemført selektivitetsfremmende foranstaltninger, som ikke er medregnet i den videnskabelige rådgivning.

Regeringen støtter, at der i 2014 fortsat skal afsættes en supplerende kvotepræmie for torsk i Nordsøen og Skagerrak på samme niveau som i 2013 ved kameraforsøg.

Regeringen finder det vigtigt, at fiskerier efter tobis, sperling og brisling kan opretholdes, og at det derfor er vigtigt, at der også fastsættes passende bifangstlofter for sild.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det forventes, at medlemsstaterne vil lægge vægt på, at forhandlingerne i kyststatsregi og bilateralt med Norge afsluttes snarest muligt.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen om forslag til fiskerimuligheder for 2014 har været forelagt Folketingets Europaudvalg til forhandlingsoplæg den 13. december 2013 forud for rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 16.-17. december 2013, jf. samlenotat oversendt den 5. december 2013.

Der er oversendt grundnotat om forslaget til fiskerimuligheder for 2014 til Folketingets Europaudvalg den 29. november 2013.

Forberedelse af EU/Norge forhandlingerne har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 8. oktober 2013 forud for rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 17. oktober 2013, jf. samlenotat oversendt den 30. september 2013.

Notaterne er ligeledes fremsendt til Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.

**4. (Evt.) Forslag til Rådets forordning om ændring af Rådets forordning (EU) nr. 43/2014 om fastsættelse for 2014 af fiskerimuligheder i EU-farvande og for EU-fartøjer i visse andre farvande for så vidt angår tobis
KOM-dokumenter foreligger ikke**

Nyt notat

Resumé

Kommissionen forventes at fremlægge et forslag til ændring af Rådets forordning om fastsættelse for 2014 af fiskerimuligheder i EU-farvande og for EU-fartøjer i visse andre farvande for så vidt angår tobis. Formålet med forslaget er at fastsætte TAC² for 2014 og fordele EU's rådhedsmængder til medlemsstaterne (kvoter) for fiskeriet efter tobis.

Baggrund

Kommissionen forventes at fremlægge et forslag om ændring af Rådets forordning (EU) nr. 43/2014 om fastsættelse for 2014 af fiskerimuligheder i EU-farvande og for EU-fartøjer i visse andre farvande for så vidt angår tobis.

Forslaget vil blive fremsat med hjemmel i TEUF artikel 43, stk. 3 og kan vedtages af Rådet med kvalificeret flertal.

Sagen forventes sat på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 24. marts 2014 med henblik på politisk enighed/vedtagelse.

Nærhedsprincippet

Forslaget er et led i gennemførelsen af EU's fælles fiskeripolitik, hvorfor nærhedsprincippet er tilgodeset.

Formål og indhold

Rådet (landbrug og fiskeri) opnåede i december 2013 politisk enighed om en forordning med fastsættelse for 2014 af fiskerimuligheder i EU-farvande og for EU-fartøjer i visse andre farvande for visse fiskebestande og grupper af fiskebestande, der er omfattet af internationale forhandlinger eller aftaler. Forordningen blev endelig vedtaget i januar 2014.

Forordningen indeholdt ikke fastsættelsen af TAC for tobis for fiskerisæsonen 2014, da den videnskabelige rådgivning ikke forelå.

² TAC = Total Allowable Catches = samlede tilladte fangstmængder.

Forslaget forventes at indeholde TAC og kvoter for tobis for 2014, hvor ICES (Det Internationale Havundersøgelsesråd) har offentliggjort sin rådgivning den 21. februar 2014. Tobissæsonen forudsættes ifølge forordningen om fiskerimuligheder nr. 43/2014 påbegyndt den 1. april 2014.

Ifølge ICES rådgivning kan TAC for tobis udgøre:

- Højst 57.000 tons i Dogger Banke området (område 1)
- Højst 5.000 tons i form af en monitoringskvote i sydøstlig Nordsø (område 2)
- Højst 270.000 tons i central-østlig Nordsø (område 3)
- Højst 5.000 tons i form af en monitoringskvote i central-vestlig Nordsø (område 4)
- 0 tons i Viking og Bergen Bank områder (område 5)
- Højst 219 tons i område IIIa (Kattegat) (område 6)
- 0 tons i Shetlandsområdet (område 7)

Dette giver en samlet rådgivning på 337.219 tons. Heraf forventes det, at EU's del af TAC-rådgivningen kan blive ca. 202.000 tons, inklusiv monitoringskvoterne i område 2 og 4, hvoraf Danmarks andel udgør ca. 190.000 tons.

Område 3 er hovedsageligt beliggende i norsk farvand, men inkluderer også Skagerrak og andre EU-farvande i Nordsøen.

Udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om forslaget.

Konsekvenser

Forslaget forventes ikke at have lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser. Fastsættelse af TAC og kvoter har på kort sigt erhvervsøkonomiske konsekvenser. Danske fiskeres kvote i 2013 var på ca. 249.000 tons i 2013, og reduktionen i kvoten i 2014 vil således indebære en reduktion i bruttoindtjeningen i tobisfiskeriet. Konsekvenserne for bruttoindtjeningen vil imidlertid blandt andet afhænge af den samtidige udvikling i afsætningspriserne samt omkostninger, ikke mindst brændstof, og fiskerimønstre.

Høring

Sagen blev forelagt § 5-udvalget (fiskeri) den 10. marts 2014.

Danmarks Fiskeriforening udtrykte skuffelse over den videnskabelige rådgivning, særligt i forhold til område 1, hvor den anbefalede TAC fra ICES var betydelig reduceret. Foreningen ønskede et monitoringsfiskeri i det pågældende område under fiskeriet med henblik på, at der blev fastsat en højere TAC, hvis monitoringsfiskeriet muliggjorde dette. Endelig fandt foreningen, at EU-kvoten i område 3 burde fastsættes til 140.000 tons.

Marine Ingredients Denmark støttede Danmarks Fiskeriforenings bemærkninger vedrørende monitoringsfiskeri i område 1 og ønskede en så høj EU-kvota som muligt i område 3. Endelig ønskede foreningen, at man på ny drøftede forvaltningsmodellen for tobis.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen støtter, at TAC for tobis fastsættes i overensstemmelse med rådgivningen fra ICES (Det Internationale Havundersøgelsesråd). Regeringen lægger stor vægt på, at TAC for tobis fastsættes hurtigst muligt, så fiskeriet kan påbegyndes 1. april 2014.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det forventes, at der vil være bred støtte til forslaget, og det forventes således at blive vedtaget med kvalificeret flertal. Forslaget er sat på dagsordenen efter dansk anmodning.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.

5. (Evt.) Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EU) nr. 834/2007 om økologisk produktion og mærkning af økologiske produkter

KOM-dokumenter foreligger ikke

Nyt notat.

Resumé

Kommissionen forventes at fremsætte forslag om en ny EU-økologiforordning. Forslaget vil formentlig lægge op til en udfasning af mange af de undtagelsesmuligheder, der er i dag. Forslaget forventes sat på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 24. marts 2014 med henblik på præsentation.

Baggrund

Kommissionen forventes at fremlægge forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EU) nr. 834/2007 om økologisk produktion og mærkning af økologiske produkter.

Forslaget vil blive fremsat med hjemmel i TEUF artikel 43, stk. 2, og skal behandles efter proceduren for den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294.

Forslaget forventes sat på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 24. marts 2014 med henblik på præsentation.

Nærhedsprincippet

Der er tale om en revision af allerede vedtaget EU-lovgivning, og det er derfor regeringens opfattelse, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Formål og indhold

Det formodes, at forslaget vil fokusere på øget brug af de økologiske principper. Dette vil antageligvis blive udmøntet ved, at produktionen i højere grad skal baseres på økologiske råstoffer og hjælpestoffer, og ved at mange af de nuværende undtagelsesmuligheder fjernes. Det vil blandt andet berøre områder som brugen af ikke-økologiske frø, indsættelse af ikke-økologiske dyr og anvendelsen af ikke-økologisk foder. Relevante overgangsordninger forventes fastsat af Kommissionen.

Muligheden for at anvende nationale logoer og nationale storkøkkenregler forventes opretholdt.

Kontrolbestemmelserne bliver antageligvis ensrettet ved at flytte dem til kontrolforordningen (EU nr. 882/2004), ligesom der forventes indført kontrolfrekvenser baseret på en risikobaseret kontrol.

Forslaget vil formentlig indebære, at kontrollen i højere grad vil blive produktorienteret – det vil sige fokuseret på slutproduktet. Pt. er kontrollen forholdsvis procesorienteret – det vil sige en række forhold, der indgår i produktionen kontrolleres (eksempelvis foder, gødning, etc.).

Forslaget forventes ikke, som i den nuværende forordning, at give medlemsstaterne mulighed for nationalt at fritage detailbutikker, der alene *forhandler men ikke tilbereder* økologiske fødevarer, fra kontrol.

Forslaget forventes at lægge op til fastlæggelse af særlige grænseværdier for, hvornår produkter med indhold af ikke-tilladte stoffer, for eksempel pesticidrester, ikke kan markedsføres som økologiske.

Forslaget forventes at indeholde bestemmelser om indførelse af krav om miljøhandlingsplan for fødevare- og fodervirksomheder.

Forslaget forventes at stramme kravene til, at økologiske produkter importeret fra tredjelande skal opfylde identiske bestemmelser som fastlagt i EU-reglerne for økologi. Størstedelen af importen baseres i dag på krav om ækvivalens med EU-reglerne. Fremadrettet forventes ækvivalensbetingelser på import kun anvendt for de tredjelande, som EU indgår økologihandelsaftaler med.

Forslaget vil antageligvis indebære at Kommissionen får tillagt beføjelser til udmøntning, dels ved gennemførelsesretsakter med komitéprocedurer, dels ved delegerede retsakter.

Udtalelser

Europa-Parlamentets udtalelse foreligger endnu ikke.

Gældende dansk ret

Økologiloven, lovbekendtgørelse nr. 416 af 3. maj 2011.

NaturErhvervstyrelsens bekendtgørelse nr. 716 om økologisk jordbrugsproduktion mv. af 27. juni 2012.

Fødevarestyrelsens bekendtgørelse nr. 49 om økologiske fødevarer og økologisk akvakultur mv. af 22. januar 2013.

Konsekvenser

Da forslaget endnu ikke foreligger, er der ikke på nuværende tidspunkt grundlag for en endelig vurdering af dets konsekvenser.

Forslaget ventes at kunne få mindre statsfinansielle, erhvervsøkonomiske, lovgivningsmæssige og administrative konsekvenser, herunder med hensyn til ressourceforbruget.

For myndighederne forventes administrative forenklinger på enkelte punkter, idet der ikke vil skulle bruges tid på at behandle dispensationer, når undtagelserne først er udfaset. Det forventes ikke, at der lægges op til generelle forenklinger for producenterne.

Der forventes herudover indført lettelser for små primærproducenter, der ventes at få mulighed for at blive gruppeautoriseret, hvilket skal reducere byrder for meget små landbrug.

Det præcise omfang af de administrative konsekvenser for virksomheder og myndigheder vil herudover afhænge af de regler, som Kommissionen efterfølgende kan fastsætte via gennemførelsesbestemmelser.

En vedtagelse af forslaget forventes at kunne medføre behov for tilpasning af dansk lovgivning.

Forslaget forventes ikke at berøre beskyttelsesniveauet.

Høring

Sagen har været i skriftlig høring § 2-udvalget (landbrug) og Det Rådgivende Fødevareudvalgs EU-underudvalg.

Økologisk Landsforening er positiv over for, at Kommissionen med sit forslag fastslår, at de økologiske mål og principper skal have en fremtræden placering i reguleringen af det økologiske landbrug. Det er helt centralt for at fastholde økologiens relevans og sikre forbrugernes opbakning. Foreningen mener dog ikke, at det er de gældende undtagelsesbestemmelser, der truer tilliden og forbrugeropbakningen til økologien. Foreningen mener heller ikke, at undtagelsesbestemmelserne har givet anledning til megen administration hos myndighederne. Langt de fleste undtagelsesbestemmelser forvaltes som generelle undtagelser for hele økologien og kræver derfor ikke en daglig forvaltning med sagsbehandling på bedriftsniveau. Undtagelsesbestemmelserne har sin berettigelse, idet de skal gøre det muligt at udvikle og udbrede økologien selvom, det endnu ikke er muligt at efterkomme principperne i fuldt omfang. I Økologisk Landsforening finder ikke, at forbrugerne har svært ved at forstå dette. Problemet med undtagelsesbestemmelserne opstår først, hvis de bliver en sovepude, således at der ikke er det nødvendige incitament for at tilnærme sig det oprindelige mål.

Det der truer økologien er, hvis økologien ikke holder sig levende således at forstå, at den arbejder med de områder, hvor mål og principper endnu ikke er opfyldt og ikke tager initiativer på nye områder, som ligger inden for forbrugernes forventninger til økologi, men hvor regelsættet reelt ikke garanterer, at økologien leverer på de pågældende forventninger. Det kan for eksempel være en styrket indsats inden for natur og klima. Hvis det skal være muligt at tage disse initiativer er det imidlertid helt nødvendigt at opretholde en mulighed for undtagelsesbestemmelser. Det skyldes, at EU er meget heterogent for så vidt angår udbredelsen og udviklingen af økologi i medlemsstaterne. De medlemsstater, der har haft økologisk produktion i mange år, de vil være klar til at imødekomme skærpede krav og klar til at tage fat på nye områder. De medlemsstater hvor økologien er ny, de vil derimod have meget svært ved at leve op til nye og eller skærpede krav. Der er også tale om, at landbrugsstrukturen og økonomien i de nye medlemsstater kan være så væsentlig forskellig fra forholdene i de gamle EU medlems-

stater, så det er svært at forestille sig, at de vil kunne foretage de fornødne tilpasninger. Konsekvensen ved at fjerne alle muligheder for at imødekomme undtagelser kan være, at medlemsstater med en meget begrænset økologisk produktion aldrig kommer rigtigt i gang med økologi. Alternativt kan det betyde, at Kommissionen må sænke ambitionsniveauet i EU's økologiregler i en grad, så økologien mister sin samfundsværdi, relevans og potens hos forbrugere. Hvis EU's økologiregler går i stå og lander på et meget uambitiøst niveau, vil det i øvrigt skabe og nære behovet for og eksistensen af supplerende private regler.

Økologisk Landsforening er derfor af den opfattelse, at hvis EU skal tage et initiativ, der giver de økologiske mål og principper en styrket plads i økologiforordningen, så er det helt centralt, at der indarbejdes en model, som kan håndtere denne heterogenitet medlemsstaterne imellem. Det vil sige, Økologisk Landsforening vil gerne støtte, at en ændret økologiforordning indeholder nogle nye krav eller opstrammede krav, der bringer økologien endnu tættere på at opfylde sine egne mål og principper, og at målet er harmonisering mellem medlemsstaterne. Men forudsætningen for, at det kan lade sig gøre er, at det på grund af, at det er meget forskelligt, hvor langt medlemsstaterne er med økologi og på grund af store strukturelle og økonomiske forskelle mellem medlemsstaterne, er muligt for medlemsstater på klare fastlagte betingelser at komme ind under en overgangsordning. Betingelserne skal først og fremmest sikre EU's landmænd mod konkurrenceforvridning. Betingelserne kan være, at det pågældende lands produktion er så lille, at der ikke foregår en eksport, og at produktionen til hjemmemarkedet holder sig under en maksimal størrelse, således at de EU medlemsstater, der eventuelt måtte have en eksport til den pågældende medlemsstat, ikke udsættes for konkurrenceforvridning fra den pågældende medlemsstats egne produkter. Medlemsstater der skal omfattes af en overgangsordning kan enten notificere dette til Kommissionen og de øvrige medlemsstater, idet de redegør for overholdelse af kriterier og behovet derfor, eller det kan besluttes, at det alene skal meddeles med en redegørelse for overholdelse af kriterierne. Det kan fastlægges, at en medlemsstat kun kan komme under en overgangsordning i for eksempel 2 gange 5 år.

Det er korrekt at stramme op på forvaltningen af reglerne for anvendelse af frø- og udsæd. Det er dog ikke realistisk at fjerne muligheden for at anvende ikke økologisk udsæd. Det er foreningens opfattelse, at Danmark har en ambitiøs praksis på området, men det samme gør sig ikke gældende i alle EU medlemsstater. Det er på plads at styrke kravet om anvendelse af husdyrracer, der egner sig til det økologiske system. Det vil dog have drastiske konsekvenser, hvis det ikke længere er tilladt at indsætte ikke-økologiske dyr til avl, idet der i dag ikke findes et økologisk avlsarbejde. Det vil sige, der må gerne foretages justeringer, der styrker initiativet til, at der iværksættes økologisk avl, men det må indføres, så det er operationelt for økologien, og det må ledsages af indsatser, der gør det muligt at finansiere etableringen af økologisk avlsarbejde

Foreningen mener, at det vil være en stor barriere for væksten i økologien, hvis medlemsstaterne ikke fortsat skal have mulighed for at fritage detailbutikker, der alene forhandler men ikke tilbereder økologiske fødevarer, fra kontrol. Foreningen mener ikke, at denne fritagelse har givet anledning til manglende tillid til økologien.

Det er væsentligt, at der ikke foretages ændringer, der gør det sværere at lægge om til økologi. Økologisk Landsforening har aldrig konstateret, at de nuværende omlægningsregler har truet økologiens troværdighed. Det væsentlige for troværdigheden, det er, hvornår en produktion og en vare kan kaldes økologisk, efter omlægningen har fundet sted. Foreningen lægger

vægt på, at muligheden for at reducere omlægningstiden på arealer på baggrund af arealets historik opretholdes. Mulighederne for at anvende omlægningsfoder i enhver henseende må ikke indskrænkes.

Foreningen ser gerne, at der ikke foregår parallelproduktion på primærbedrifterne. Foreningen finder det imidlertid uheldigt, hvis der foretages ændringer, der gør det sværere at lave forskning og afprøvning til gavn for økologien. Foreningen lægger derfor vægt på, at mulighederne for parallelproduktion i denne sammenhæng og i forbindelse med landbrugsskoler ikke indskrænkes sammenholdt med i dag. Foreningen så gerne, at der blev givet øgede muligheder for at lave praktiske afprøvninger med nye løsninger på økologiske bedrifter, der skal gøre det muligt at leve op til de økologiske mål og principper, idet de nuværende regler kan hæmme arbejdet med at udvikle bedre løsninger til erhvervet.

Foreningen lægger vægt på, at kontrolbestemmelserne bibeholdes i økologiforordningen og ikke flyttes over i kontrolforordning 882/2004. Foreningen er positiv over for at se på mulighederne for en risikobaseret kontrol, men det er væsentligt at bevare proceskontrollen frem for en produktkontrol.

Foreningen lægger vægt på, at eventuelle nye krav til import af økologi for tredjelande ikke bremser disse landes muligheder for at få en økologisk produktion op at stå. Det overordnede mål må være, at importen ikke udsætter EU landmænd for konkurrenceforvridning, og at produkterne lever op til de grundlæggende forventninger til økologisk produktion i EU. Foreningen forholder sig derfor tilbageholdende overfor at reservere ækvivalens til de lande, som der indgås økologi-handelsaftaler med. Det kan muligvis være berettiget med en justeret praksis uden at lave en rigid skelnen mellem lande, som EU har økologi-handelsaftaler med og lande, som EU ikke har økologihandelsaftaler med.

Foreningen kan ikke bakke op om, at der indføres særlige grænseværdier for pesticidrester med henblik på at udelukke produkter fra at blive markedsført som økologiske. Økologien skal tage ansvar for ikke at anvende pesticider, men økologien kan ikke tage ansvar for det øvrige landbrugs anvendelse af pesticider. Forekomst af pesticidrester skal foranledige afdækning af, om det kan skyldes overtrædelse af forbuddet mod anvendelse af pesticider, men det må aldrig føre til automatisk nedklassificering af det økologiske produkt. Det vil udgøre en økonomisk trussel, som vil afholde landmænd fra at lægge om. Indsatsen for at undgå, at der kommer pesticidrester i økologiske produkter forårsaget af anvendelsen i den konventionelle produktion må rettes mod reglerne for anvendelse af pesticider i den konventionelle produktion

Økologisk Landsforening er positiv over for intentionen om at indføre bestemmelser om krav om miljøredegørelser for fødevarer- og fodervirksomheder. Det er dog vigtigt nøje at vurdere udformningen af kravene, idet det ikke må føre til en uforholdsmæssig byrde. Det kan komme på tale at undtage små virksomheder og virksomheder på gårdniveau. Foreningen så gerne, at der samtidigt blev lagt op til at udforme klimakrav eller krav om en klimahandlingsplan på primærbedrifterne.

Foreningen lægger vægt på, at muligheden for at anvende nationale logoer og nationale størkøkkenregler opretholdes.

Økologisk Landsforening forholder sig positiv overfor, at Kommissionen får tillagt beføjelser til udmøntning, dels ved gennemførelsesretsakter med komitéprocedurer, dels ved delegerede retsakter, idet foreningen hæfter sig ved, at det skal ske under inddragelse af eksperter og med høringer af medlemsstater undervejs.

I tilslutning til ovenstående vil foreningen endvidere gerne gøre opmærksom på følgende, som ikke forventes at være håndteret i det udkast, som Kommissionen vil fremlægge.

Der er behov for at finde en mere dynamisk og smidig proces for bilagene over tilladte input, hjælpestoffer og ikke økologiske ingredienser. De nuværende lister er øjebliksbilleder på, hvad der var kendskab til og på markedet den gang, hvor de blev skrevet. Der kan komme alternative hjælpestoffer til, som er mere egnede, der kan opstå nye jordforbedringsmidler, som umiddelbart er i fuld overensstemmelse med økologiens mål og principper, men som ingen kendte til, da bilagene blev skrevet, og som derfor ikke er på bilagene. Sådanne økologireglerne fungerer lige nu, er det ikke muligt at foretage de nødvendige justeringer inden for en rimelig tidshorisont, hvilket er til skade for økologien og årsag til stor utilfredshed.

Bilaget over tilladte ikke økologiske ingredienser er ligeledes forældet. Ændrede økologiregler må indeholde en model, så disse bilag holdes tidssvarende. Økologien kan ikke holde til, at det forsinkes af ressourcemangel i Kommissionen.

Der er endvidere et behov for, at der tages aktivt stilling til anvendelsen af nanoteknologi i økologien.

Det bør overvejes at præcisere, hvad der menes med allopatisk medicin, idet reglerne som de fortolkes i dag i nogle tilfælde forhindrer anvendelse af produkter, der kan være med til at opretholde en god sundhed hos dyrene, fordi disse produkter betragtes som veterinære lægemidler, selvom de eventuelt kun har en fysisk effekt.

Landbrug & Fødevarer mener, at den ny forordning bør have følgende formål:

- Fjerne forhindringer for udvikling af den økologiske produktion
- Skabe fair konkurrence og et velfungerende indre marked
- Fastholde og styrke forbrugernes tillid til de økologiske produkter.

For at opfylde disse målsætninger, og med hensyntagen til tidligere udmeldinger fra Kommissionen bør der være særlig opmærksomhed på følgende områder:

Forordningen tilpasses Lissabon-traktaten, og i den forbindelse forventes det, at Kommissionen tildeles en lang række væsentlige delegerede retsakter. I forbindelse med delegerede retsakter er det væsentligt, hvorledes Kommissionen er forpligtiget til at høre andre interessenter og inkludere eventuelle indsigelser. Landbrug & Fødevarer mener som udgangspunkt, at der bør arbejdes for, at flest mulige forhold overføres og præciseres i en hovedforordning for at reducere Kommissionens beføjelser.

For at øge harmoniseringen forventes det, at en stor del af de eksisterende dispensationsmuligheder bliver fjernet. Det er afgørende, at der i forbindelse med harmonisering også kigges på de områder, hvor beslutningerne om særlige produktionsforhold er overlagt til medlemsstaterne. Forskelle i nationale fortolkninger kan have stor betydning for konkurrencevilkårene.

Konkret har disse muligheder resulteret i, at der for eksempel stilles betydeligt strengere krav til udearealerne til fjerkræ i Danmark end i for eksempel Sverige og Tyskland. Kravene til væksthastigheden i økologisk slagtekyllingeproduktion er ligeledes skarpere i Danmark end i de konkurrerende lande, og økologisk honningproduktion er stort set umuliggjort i Danmark på grund af nationale fortolkningsmuligheder af reglerne.

Kravene til brug af økologisk frø og udsæd er også et område, der håndteres meget forskelligt i medlemsstaterne. Der bør arbejdes mod mere harmonisering og brug af mere økologisk frø og udsæd, og Kommissionen bør initiere og forfølge dette arbejde. Hittidige indsatser har været uden nævneværdig succes.

Økologikontrollen har været vurderet, kritiseret og debatteret over længere tid. Landbrug & Fødevarer forventer, at Kommissionens forslag lægger op til mere vidensdeling og offentliggørelse af kontrolforhold, og dette forventes at være i overensstemmelse med de tidligere indstillinger fra Den Europæiske Revisionsret. Der kan eventuelt gives mulighed for en mere risiko-baseret tilgang på den enkelte bedrift, men det vil være problematisk, hvis kravet om årlig kontrol bortfalder, da denne er en væsentlig salgspareparameter for økologiens troværdighed. Derudover bør det sikres, at økologikontrollen med fødevareraktiviteterne fortsat kan gennemføres smidigt som en integreret del af den offentlige fødevarerkontrol. Fødevarerkontrollen bør ikke bevæge sig fra at være procesorienteret til at være mere produktorienteret.

Muligheden for samtidig drift af en økologisk enhed og en ikke-økologisk enhed bør opretholdes. Dette praktiseres af ca. 100 danske autorisationer i dag, og giver omlægningsmuligheder for producenter der af den ene eller anden grund, ikke kan omlægge hele bedriften. Et eventuelt forbud vil formentlig begrundes med reduceret troværdighed, men vil reelt set blot betyde, at eksisterende bedrifter med samtidig drift, tvinges til at oprette to CVR-numre for at opretholde deres forskellige produktionsformer. Dette vil også blive praksis i andre medlemsstater.

Muligheden for at opnå nedsat omlægningstid for udvalgte arealer, er hensigtsmæssigt for at sikre udvikling og mest mulig omlægning til økologi. Det er tilskyndende, at naturarealer og arealer der beviseligt ikke har været behandlet med pesticider eller handelsgødning i en tre årig periode, kan opnå reduceret omlægningsperiode. Det er ikke Landbrug & Fødevarers opfattelse, at økologiens troværdighed udfordres på dette område.

I Danmark ønsker vi en fordobling af det økologiske areal og tilsvarende målsætninger findes i flere medlemsstater. Omlægningen går imidlertid langsomt, og for at nå målsætningerne er det væsentligt at balancen mellem udmøntning af de økologiske principper og produktionsmulighederne balanceres. Det er vores opfattelse, at omlægningen i Danmark vil begrænses, hvis der strammes op på reglerne vedrørende brug af omlægningsfoder, og hvis kravene til foder fra egen bedrift skærpes.

Ligeledes er det væsentligt, at muligheden for at indkøbe ikke-økologiske dyr til fornyelse og supplerende af besætningen bevares, da det især er fordelagtigt ved førstegangsetablering af besætninger eller skift af dyrehold.

Mulighederne for samgræsning er især betydende for muligheden for at omlægge danske naturarealer, og der bør arbejdes for, at de nuværende u hensigtsmæssige miljøkrav til de ikke-økologiske bedrifter der deltager i samgræsning fjernes.

Brugen af nationale mærker bør fortsat være tilladt under de vilkår der kendes i dag, men derudover bør der igangsættes tiltag for at øge kendskabet til EU's eget økologilogo.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen støtter et højt ambitionsniveau i økologireglerne, idet man finder, at økologien både skal udvikles og udbredes. Regeringen finder, at hovedvægten bør være på sidstnævnte, da det tjener til at udbygge det økologisk dyrkede areal, løfter dyrevelfærden, forbedrer miljøet og øger afsætningen af højværdiprodukter. Udfasning af undtagelser bør endvidere ske i et realistisk tempo og uden mulighed for yderligere forlængelser.

Regeringen finder, at regelsættet skal forenkles, så det bliver nemmere at tage beslutningen om omlægning fra konventionelt til økologisk landbrug. Desuden vil misforståelser omkring det komplicerede og detaljerede regelsæt kunne undgås.

Regeringen finder, at kontrolkravet med fordel kan fastholdes i økologiforordningen og med mulighed for en risikobaseret tilgang. Regeringen finder ikke, at det samlede kontroltryk skal stige, og ønsker at sikre, at økologikontrollen med fødevarer virksomhederne fortsat kan gennemføres som en integreret del af den offentlige fødevarerkontrol.

Regeringen finder, at brugen af delegerede retsakter og gennemførselsretsakter skal indrettes, så medlemsstaterne får tilstrækkelig indflydelse på beslutninger, der har betydning for nationale ressourcer og for udbredelse af økologien.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der foreligger ikke oplysninger om andre medlemsstaters holdninger til det forventede forslag.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

6. Rapport fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet vedrørende obligatorisk angivelse af oprindelsesland eller herkomststed for kød anvendt som ingrediens KOM (2013) 755

Nyt notat.

Resumé

Kommissionen har fremsendt en rapport til Europa-Parlamentet og Rådet vedrørende obligatorisk angivelse af oprindelsesland eller herkomststed for kød anvendt som ingrediens. Rapporten analyserer de økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervet og forbrugerne samt de miljømæssige konsekvenser af indførelsen af oprindelse på kød anvendt som ingrediens.

Baggrund

Kommissionen har fremlagt rapport KOM(2013) 755 den 17. december 2013 til Europa-Parlamentet og Rådet vedrørende obligatorisk angivelse af oprindelsesland eller herkomststed for kød anvendt som ingrediens. Rapporten er modtaget i en dansk sprogudgave fra Rådssekretariatet den 23. december 2013.

Rapporten er udarbejdet med henvisning til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) Nr. 1169/2011 om fødevarerinformation til forbrugerne artikel 26, stk. 6.

Rapporten er på dagsordenen til rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 24. marts 2014 med henblik på præsentation og udveksling af synspunkter.

Nærhedsprincippet

Der redegøres ikke for nærheds- og proportionalitetsprincippet, idet der ikke er tale om et lovgivningsmæssigt forslag.

Formål og indhold

Rådet og Europa-Parlamentets forordning 1169/2011 om forbrugerinformation fastsatte krav om udarbejdelse af en række rapporter, som skal undersøge behovet for oprindelsesmærkning. I nærværende rapport undersøges, om der er behov for at udvide obligatorisk oprindelsesmærkning til at gælde for kød af alle dyrearter som ingrediens.

Hovedfokus i rapporten er en undersøgelse af forbrugernes holdning til obligatorisk oprindelsesmærkning på kød som ingrediens og at klarlægge, hvad en sådan mærkning vil kunne få af omkostninger, samt hvilke fordele mærkningen kan medføre, herunder hvilken virkning mærkningskravet kan have på det indre marked og den internationale handel.

Rapporten behandler tre forskellige løsningsforslag:

- 1) at oprindelsesmærkning af kød som ingrediens fortsat kan ske på frivillig basis
- 2) at obligatorisk oprindelsesmærkning af kød som ingrediens skal ske med angivelse af EU/ikke-EU eller EU/tredjeland
- 3) at obligatorisk oprindelsesmærkning af kød som ingrediens skal ske med angivelse på landniveau.

Rapporten konkluderer, at

- forbrugerne opfatter oprindelsesmærkning som en vigtig information.
- de omkostninger som erhvervet vil få ved oprindelsesmærkning, vil for 90 % skulle afholdes af forbrugerne.
- forbrugerne ikke ønsker at betale en merpris for oprindelsesmærkning.

Løsningsforslag 1 vurderes ifølge rapporten ikke at ville få nævneværdige omkostninger for erhvervet. Forslaget vil ikke resultere i øget myndighedskontrol eller betyde en merpris for forbrugerne, og det vil heller ikke få betydning for miljøet. Til gengæld vil denne løsning heller ikke opfylde forbrugernes ønske om information.

Løsningsforslag 2 vurderes ifølge rapporten at betyde, at produktionsomkostningerne stiger med op til 25 % for erhvervet, og der vil ske ændringer i forsyningskæderne, hvilket kan medføre en højere grad af brug af landenes egne produkter, og medføre at der vil ske en mindre grad af blanding af produkter. Disse omkostninger vil som udgangspunkt skulle dækkes af forbrugerne, hvilket vil betyde en merpris på produkter. Desuden vil de administrative byrder for kontrollen stige med 10-30 %. Løsning 2 vil også kunne bevirke et øget madspild. Der vil blive en højere grad af information til forbrugeren end ved løsningsmodel 1, men informationen sy-

nes ifølge rapporten alligevel så overordnet, at den ikke synes at være merprisen på fødevaren værd.

Løsningsforslag 3 vurderes ifølge rapporten at betyde, at produktionsomkostninger for erhvervet vil stige med mellem 15-20 % og op til 50 %, og der vil ske ændringer i forsyningskæderne, hvilket kan medføre en højere grad af brug af medlemsstaternes egne produkter, og medføre at der vil ske en mindre grad af samhandel. Disse omkostninger vil som udgangspunkt skulle dækkes af forbrugerne, hvilket vil betyde en merpris på produkterne for forbrugerne. Desuden vil de administrative byrder for kontrollen stige med 10-30 %. Løsning 3 vil også kunne bevirke et øget madspild. Denne løsning vurderes ifølge rapporten at være oplysende for forbrugeren, men den merpris som omkostningerne derved vil resultere i, vil kunne få en negativ betydning for forbrugernes forbrug af kødprodukter.

Hvis Kommissionen vælger at fremsætte forslag til regler om obligatorisk oprindelsesmærkning i henhold til enten løsningsforslag 2 eller 3, så vil det ske efter proceduren for den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294.

Udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om rapporten. En gruppe i Europa-Parlamentet må dog på baggrund af tidligere udtalelser vurderes at være positivt indstillet overfor yderligere oprindelsesmærkning af kød som ingrediens.

Gældende dansk ret

Oprindelsesmærkning af kød som ingrediens er i dag ikke reguleret. Det er frivilligt, om man vil oprindelsesmærke kødet i disse produkter.

Konsekvenser

Kommissionens rapport har i sig selv ingen lovgivningsmæssige, statsfinansielle, administrative eller samfundsøkonomiske konsekvenser.

Det anføres i Kommissionens rapport, at der vil kunne være væsentlige administrative og samfundsøkonomiske konsekvenser ved indførelse af yderligere oprindelsesmærkning af kød som ingrediens.

Høring

Sagen har været i skriftlig høring § 2-udvalget (landbrug) og Det Rådgivende Fødevareudvalgs EU-underudvalg. Rapporten har endvidere været i høring på høringsportalen. Der er indkommet følgende bemærkninger:

Landbrug & Fødevarer mener, at den forventede konsekvens af at indføre obligatorisk oprindelsesmærkning på kød anvendt som ingrediens vil være mindre produktion og tab af arbejdspladser. Idet kontrollen i Danmark er gebyrfinansieret, vil danske fødevarevirksomheder således blive belastet af samtlige omkostninger ved indførelsen af en obligatorisk oprindelsesmærkning. Det samme vil ikke være tilfældet i andre medlemsstater, hvor kontrollen er finansieret af staten. Landbrug & Fødevarer har desuden anført som noget særligt for Danmark, at da obligatorisk oprindelsesmærkning vil resultere i øget grad af brug af landenes egne produkter, vil det i særlig grad være problematisk for dansk landbrug og fødevareindustri, som har en stor eksportandel og er afhængigt af et velfungerende indre marked. Danmark har desuden en

eksport af kødprodukter til lande uden for EU. Denne eksport vil blive vanskeliggjort af et øget omkostningsniveau i EU. Endeligt bemærker Landbrug & Fødevarer, at oprindelsesmærkning ikke giver øget fødevarerikkerhed og ikke kan forhindre svindel med fødevarer. Det skal ske ved en effektiv kontrol i alle medlemsstaterne.

De Samvirkende Købmænd mener, at det vil føre til øget madspild, hvis man skal kunne holde kød fra forskellige lande adskilt under produktionen, samt højere priser hvis man ikke har mulighed for at afpasse sine indkøb efter udbud og efterspørgsel. De Samvirkende Købmænd anfører desuden, at det i andre sammenlignelige tilfælde har vist sig, at den faktiske efterspørgsel hos forbrugeren i højere grad bestemmes af prisen end af tilstedeværelsen af oplysninger, som siges at være efterspurgte.

Dansk Erhverv mener ikke, at indførelse af oprindelsesmærkning af kød som ingrediens vil øge fødevarerikkerheden, og vil heller ikke kunne forhindre svindel med kødprodukter. Forslaget om oprindelsesmærkning af kød anvendt som ingrediens er i højere grad et udtryk for national protektionisme. Konsekvenserne er øgede omkostninger i erhvervslivet, hvilket ikke er gavnligt i en periode med manglende vækst og behov for værdiskabelse og øget beskæftigelse i hele EU. Producenter, som frivilligt ønsker at angive oprindelse af enkeltingredienser skal naturligvis have mulighed for det. Hvis der er et marked for øget information, så vil markedet også efterkomme dette ønske. Baggrunden for de nye krav hviler på en forventning om, at forbrugerne ønsker denne information; men det er endog meget usikkert, om forbrugerne er villige til at betale for denne øgede information.

Det er meget vanskeligt at angive specifikke økonomiske konsekvenser af mærkningen. En rapport udarbejdet for det nederlandske økonomiministerium³ i 2012 konkluderede, at det var umuligt at regne på omkostningerne af oprindelsesmærkning for blandede salater. En række af de produkter, hvor kød indgår i, er lige så sammensatte, og er derfor lige så svær at regne på. Mærkning vil være særlig omstændelig for sammensatte produkter med flere subingredienser, som alle kan variere i forhold til sourcing-land.

Et eksempel på en pølse kunne være:

- Småkød fra Danmark.
- Lammetarm fra New Zealand.
- Spæk fra Tyskland.
- Protein fra Polen.

Krav om oprindelsesmærkning af kød som ingrediens vil betyde:

- At virksomhederne hindres i at købe, hvor de får den ønskede kvalitet til den billigste pris
- Øgede omkostninger, som vil blive forsøgt overvæltet i forbrugerpriserne. Men det er uklart, hvor den endelige omkostning ender. Det vil afhænge af marked og produkt
- Store konsekvenser for samhandelen, som ingen pt. har overblik over
- En relativ stor ulempe for Danmark, fordi Danmark er et lille marked både i forhold til sourcing og afsætning
- Mærkningen vil udgøre en konkurrencefordel for store virksomheder i EU, som har et andet udgangspunkt for at leve op til komplicerede og ressourcekrævende krav i forhold til mindre aktører, hvilket typisk er kendetegnet for danske virksomheder
- Større forbrug af emballage, herunder emballagespild

³ LEI Wageningen UR: Origin labelling Cost analysis for producers and consumers (2012).

- Større madspild, da der lægges nye begrænsninger på anvendelsen i produktionen
- Store engangsinvesteringer, blandt andet i printere, IT-tilretninger
- Mærkningen på en række produkter kan blive så detaljeret, at værdien af mærkningen kan blive værdiløs for forbrugerne.

Kontrollen af korrekt mærkning af kød anvendt som ingrediens vil skulle baseres på dokumentkontrol. Faktisk kontrol af området vil kræve prioritering af myndighedernes kontrol, hvilket vil betyde en nedprioritering af andre kontrolelementer, som kan være væsentligere for fødevarerens sikkerhed. Da Fødevarerstyrelsen har tradition for at kontrollere og håndhæve love og regler hurtigere og i højere grad end en række andre lande, vil en sådan mærkning relativt være en større byrde for danske virksomheder i forhold til andre virksomheder i andre lande.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen vil tage rapporten til efterretning. Regeringen støtter effektiv forbrugerinformation, men ønsker ikke at belaste erhvervet med administrativt tunge procedurer, som i sidste ende resulterer i dyrere fødevarer. Med det som udgangspunkt forholder regeringen sig kritisk til indførelse af obligatorisk oprindelsesmærkning på kød anvendt som ingrediens. Regeringen arbejder derfor for, at oprindelsesmærkning på kød anvendt som ingrediens forbliver frivilligt. Det vil sige, at Kommissionen bygger sine videre overvejelser på løsningsforslag 1 i rapporten.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Under forhandlingerne af forordningen om fødevarerinformation, der afsluttede i 2011, var medlemsstaterne delt i spørgsmålet om oprindelsesmærkning, og løsningen blev fastsættelse af krav om øget oprindelsesmærkning på visse områder samt krav om udarbejdelse af rapporter til undersøgelse af behovet for øget oprindelse på andre områder, herunder en bestemmelse om, at Kommissionen skulle udarbejde nærværende rapport.

I december 2013 blev der vedtaget en Kommissionsforordning om oprindelsesmærkning af fersk, kølet eller frosset kød fra svin, får, geder og fjerkræ⁴, hvilket Danmark støttede. Frankrig og en række andre medlemsstater ønskede mere detaljerede bestemmelser for oprindelsesmærkning af fersk, kølet eller frosset kød. Derfor må det forventes, at en del af disse medlemsstater ønsker oprindelsesmærkning af kød som ingrediens.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Der er oversendt grundnotat om oprindelsesmærkning af fersk, kølet eller frosset kød fra svin, får, geder og fjerkræ (komitesag) til Folketingets Europaudvalg den 20. november 2013.

⁴ Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) nr. 1337/2013 af 13. december 2013 om gennemførelsesbestemmelser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1169/2011 hvad angår angivelse af oprindelsesland eller herkomststed for fersk, kølet eller frosset svine-, fåre- og gedekød samt fjerkræ.

7. (Evt.) Rapport fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet om gennemførelsen af bestemmelser om producentorganisationer, driftsfonde og driftsprogrammer i sektoren for frugt og grøntsager siden 2007-reformen

KOM (2014) 12

Nyt notat.

Resumé

Kommissionen skal i medfør af Rådets forordning (EF) 1234/2007 udarbejde en rapport om producentorganisationer, driftsfonde og driftsprogrammer i sektoren for frugt og grøntsager siden 2007-reformen. Den er nu fremlagt og viser, at gennemslagskræften af støtteordningen for frugt og grøntsager er begrænset på grund af lav organiseringsgrad i sektoren i visse medlemsstater. Endvidere peger Kommissionen på behov for forenkling af ordningen. Kommissionen vil på det grundlag arbejde videre og eventuelt fremkomme med lovforslag om revision af støtteordning for frugt- og grøntsagssektoren. Rapporten forventes sat på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 24. marts 2014 med henblik på præsentation.

Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2014) 112 af den 4. marts 2014 fremlagt en rapport til Europa-Parlamentet og Rådet om gennemførelsen af bestemmelser om producentorganisationer, driftsfonde og driftsprogrammer i sektoren for frugt og grøntsager siden 2007-reformen. Rapporten er fremsendt til Rådet af rådssekretariatet i en dansk sprogudgave den 6. marts 2014.

Kommissionen skal i overensstemmelse med artikel 184, stk. 4, i Rådets forordning (EF) nr. 1234/2007 ("fusionsmarkedsordningen") senest den 31. december 2013 forelægge Europa-Parlamentet og Rådet en rapport om gennemførelse af bestemmelserne i del II, afsnit I, kapitel IV, afdeling Iva og del II, afsnit II, kapitel II, for så vidt angår producentorganisationer, driftsfonde og driftsprogrammer i frugt- og grøntsagssektoren.

Rapporten forventes sat på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 24. marts 2014 med henblik på præsentation.

Nærhedsprincippet

Der er ikke tale om stillingtagen til konkrete forslag, hvorfor nærhedsprincippet ikke er relevant.

Formål og indhold

Ved reformerne af markedsordningerne for frugt og grøntsager i 1996 og 2007 blev ydelsen af støtte i frugt- og grøntsektoren centreret omkring producentorganisationer. Ved 2007-reformen blev det desuden obligatorisk for medlemsstaterne at indføre nationale strategier for ordningen, idet der blev indført mulighed for at yde støtte til krisetiltag, og der blev lagt øget vægt på miljø

Rapporten beskriver udviklingen i sektoren i perioden 2003-2010. Perioden er kendetegnet ved et fald i arealet med af frugt og grøntsager. Antallet af frugt og grøntbedrifter samt de producerede mængder er ligeledes faldet i perioden. Organiseringsgraden (regnet som andelen produktionsværdien af frugt og grøntsager afsat af producentorganisationer i forhold til den samlede produktionsværdi af alt frugt og grønt) var i 2010 på 43,0 % på EU-niveau. Dette tal dækker over meget store forskelle mellem medlemsstaterne. Således er andelen i Nederlandene

ne næsten 100 %, mens mange medlemsstater i Sydeuropa og Østeuropa ligger under 20 %. Danmark ligger med ca. 52 % over EU-gennemsnittet. Andelen af producenter i EU, der er organiseret i en producentorganisation, steg fra 10,4 % i 2004 til 16,5 % i 2010. Da muligheden for at yde støtte i sektoren stort set er begrænset til producentorganisationer (og sammenslutninger af producentorganisationer), bevirker den lave organisationsgrad, at kun en mindre del af sektoren får del i støtten.

Organisationerne får del i støtten ved at oprette en driftsfond, som finansierer aktiviteter i et driftsprogram. Den finansielle støtte fra EU til producentorganisationernes driftsfonde kan maksimalt udgøre 4,1 % af hver producentorganisationens samlede afsatte produktion, dog op til 4,6 % til kriseinstrumenter. EU-støtten kan højst udgøre 50 % af omkostningerne. Rapporten viser, at de samlede udgifter til driftsprogrammer i perioden 2004 til 2010 steg fra 713 millioner € til 1.374 millioner €. EU's finansielle støtte steg fra 380 millioner € til 671 millioner €. Kommission konkluderer herom, at andelen af producentorganisationer, der har gennemført et driftsprogram, er steget. Den samlede finansielle støtte fra EU ligger dog væsentligt under, hvad der potentielt kan ydes. Således svarede støtten i 2010 til 3,4 % af værdien af produktionen, som afsættes gennem producentorganisationerne, og blot 1,3 % af den samlede værdi af EU's frugt- og grøntsagsproduktion.

Vedrørende gennemførte foranstaltninger er de mest anvendte følgende: Planlægning af produktionen med 22,2 %, foranstaltninger til forbedring eller opretholdelse af produktkvaliteten med 20,3 %, miljøforanstaltninger med 23,8 % og foranstaltninger til forbedring af afsætning med 24,0 %. Derimod bliver kriseinstrumenter brugt meget lidt (2,8 %).

Konklusionerne i medlemsstaternes evalueringsrapporter fra midtvejsevalueringen i 2012 viser, at driftsprogrammerne i de fleste medlemsstater bidrager positivt til at fremme omsætningen af medlemmernes produkter på markedet. I visse medlemsstater bidrager driftsprogrammerne til at øge den handelsmæssige værdi af produkterne. Dermed lader det ikke til, at driftsprogrammerne bidrager til at optimere produktionsomkostningerne, stabilisere producentpriserne eller forbedre producentorganisationernes tiltrækningskraft. Endeligt peger rapporten på svagheder i udarbejdelse af medlemsstaternes nationale strategier samt svagheder i overvågning og evaluering af nationale strategier.

Rapporten konkluderer blandt andet, at det skal undersøges, hvordan man øger organisationsgraden og derved udnyttelsen af ordningen. Det gælder navnlig i de medlemsstater, hvor deltagelsen er lav, for på den måde at modvirke den nuværende ubalance på tværs af EU. Det bemærkes derudover, at driftsprogrammer godt kunne bidrage mere effektivt til at nå hovedmål som for eksempel forbedring af producentorganisationernes tiltrækningskraft, forøgelse af produkternes handelsværdi, optimering af produktionsomkostningerne og stabilisering af producentpriserne.

Det vurderes, at kriseinstrumenternes begrænsede anvendelse viser, at der er behov for forbedring af disse. Det samme er tilfældet med anvendelse af midler til strategiske formål som forskning og forsøgsproduktion.

Der peges også på, at de nuværende regler er for komplicerede og giver dårlig retssikkerhed. Forenkling og konsolidering af den retlige ramme skal derfor prioriteres ved en fremtidig revi-

sion. Det anses også for nødvendigt at mindske den administrative byrde for producenterne og de forvaltende myndigheder.

Det vurderes, at det eventuelt kan blive nødvendigt med en omfordeling af visse finansielle ressourcer inden for rammerne af budgettet til sektoren.

Kommissionen vil på grundlag af rapporten og den efterfølgende debat arbejde videre og eventuelt fremkomme med lovforslag om revision ordningen for frugt- og grøntsagssektoren.

Udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om rapporten.

Konsekvenser

Rapporten har ikke i sig selv konsekvenser for EU-budgettet, ligesom den ikke i sig selv har statsfinansielle, lovgivningsmæssige eller administrative konsekvenser.

Høring

Sagen har været i skriftlig høring § 2-udvalget (landbrug).

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen tager Kommissionens rapport til efterretning. Det skal påpeges, at støtteordningen til frugt- og grøntsektoren er kompliceret og besværlig at anvende for såvel myndigheder som producentorganisationer. Dette har medført finansielle underkendelser for flere medlemsstaters vedkommende, herunder Danmark. Kommissionen bør derfor i en fremtidig revision prioritere en forenkling af ordningen.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der foreligger ikke oplysninger om andre medlemsstaters holdninger til rapporten.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Rapporten har ikke tidligere være forelagt Folketingets Europaudvalg.